TRIBUNALENS DOM (andra avdelningen)

den 17 maj 2011 *

I mål T-343/08,

Arkema France, Colombes (Frankrike), inledningsvis företrätt av advokaterna A. Winckler, S. Sorinas och H. Kanellopoulos, därefter av Sorinas, E. Jégou och M. Sabeva,

sökande,

mot

Europeiska kommissionen, företrädd av X. Lewis, É. Gippini Fournier och R. Sauer, samtliga i egenskap av ombud,

svarande,

angående en talan om i första hand ogiltigförklaring av kommissionens beslut K(2008) 2626 slutlig av den 11 juni 2008 om ett förfarande enligt artikel 81 [EG] och artikel 53 i EES-avtalet (ärende COMP/38.695 – Natriumklorid), i de delar beslutet avser Arkema France och, i andra hand, ogiltigförklaring eller nedsättning av de böter som ålagts Arkema France i detta beslut,

meddelar

* Rättegångsspråk: franska.

TRIBUNALEN (andra avdelningen)

sammansatt av ordföranden I. Pelikánová, samt domarna K. Jürimäe (referent) och S. Soldevila Fragoso,

justitiesekreterare: handläggaren C. Kristensen,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 2 juni 2010,

följande

Dom

Bakgrund till tvisten

1 Europeiska gemenskapernas kommission vidtog genom beslut K(2008) 2626 slutlig av den 11 juni 2008 om ett förfarande enligt artikel 81 [EG] och artikel 53 i EES-avtalet (ärende COMP/38.695 – Natriumklorid) (nedan kallat det angripna beslutet), sanktionsåtgärder mot, bland andra företag, sökanden, Arkema France (tidigare Atochem SA, därefter Elf Atochem SA, därefter Atofina SA och Arkema SA) – och dess moderbolag till och med år 2006, Elf Aquitaine SA – på grund av att de hade deltagit i ett antal avtal och samordnade förfaranden på marknaden för natriumklorid i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) under perioden mellan den 11 maj 1995 och den 9 februari 2000 vad sökanden och Elf Aquitaine beträffar (skälen 12–15 och artikel 1 i det angripna beslutet).

2 Natriumklorid är en starkt oxiderande agent som erhålls med hjälp av elektrolys av en vattenlösning av natriumklorid i en membranlös cell. Natriumklorid kan framställas i en kristalliserad form eller som lösning. Den används främst vid framställning av klordioxid som används för blekning av kemisk massa i massa- och pappersindustrin. Andra användningsområden avser i mindre omfattning vattenrening, textilblekning, ogräsbekämpningsmedel och anrikning av uran (skäl 2 i det angripna beslutet).

3 Följande företag var år 1999 de största konkurrenterna på marknaden för natriumklorid: EKA Chemicals AB (nedan kallat EKA), vars aktiekapital i sin helhet innehades av Akzo Nobel-koncernen och som hade en andel på 49 procent av denna marknad, Finnish Chemicals Oy, vars aktiekapital indirekt och i sin helhet innehades av Erikem Luxembourg SA (nedan kallat ELSA) och som hade en andel på 30 procent av denna marknad, sökanden, vars aktiekapital under perioden 1992–2000 till 97,55 procent innehades av Elf Aquitaine och som hade en andel på 9 procent av denna marknad, Aragonesas Industrias y Energia SAU (nedan kallat Aragonesas), vars aktiekapital i sin helhet innehades av Uralita SA och som i likhet med Solvay SA/NV hade en andel på 5 procent av denna marknad, under det att andra producenter kumulativt hade en andel på 2 procent av denna marknad (skälen 13, 14, 25–30, 42 och 46 i det angripna beslutet).

4 EKA ingav den 28 mars 2003 till kommissionen en ansökan om immunitet enligt kommissionens meddelande av den 19 februari 2002 om immunitet mot böter och nedsättning av böter i kartellärenden (EGT C 45, s. 3) (nedan kallat 2002 års meddelande om samarbete) om förekomsten av en kartell på natriumkloridmarknaden (nedan kallad kartellen). EKA åberopade till stöd för denna ansökan bevisning i form av handlingar och ett muntligt yttrande (skäl 54 i det angripna beslutet).

5 Kommissionen antog den 30 september 2003 ett beslut om att bevilja EKA villkorad immunitet mot böter, i enlighet med punkt 15 i 2002 års meddelande om samarbete (skäl 55 i det angripna beslutet).

6 Kommissionen riktade den 10 september 2004 en begäran om upplysningar till Finnish Chemicals, till sökanden och till Aragonesas, i enlighet med artikel 18.2 i rådets förordning (EG) nr 1/2003 av den 16 december 2002 om tillämpning av konkurrensreglerna i artiklarna 81 [EG] och 82 [EG] (EGT L 1, 2003, s. 1) (skäl 56 i det angripna beslutet).

7 Sökanden ingav den 18 oktober 2004, i sitt svar på kommissionens ovan i punkt 6 nämnda begäran om upplysningar, en ansökan enligt 2002 års meddelande om samarbete (skäl 57 i det angripna beslutet).

8 Finnish Chemicals ingav den 29 oktober 2004 en ansökan till kommissionen enligt 2002 års meddelande om samarbete och lämnade kommissionen muntligen upplysningar om kartellen. Finnish Chemicals bekräftade genom skrivelse av den 2 november 2004 denna ansökan och lämnade samtidigt bevisning i form av handlingar rörande sitt deltagande i den aktuella överträdelsen (skäl 58 i det angripna beslutet).

9 Kommissionen begärde mellan den 4 november 2004 och den 11 april 2008, i enlighet med artikel 18.2 i förordning nr 1/2003, in upplysningar från bland annat sökanden, Elf Aquitaine, Aragonesas, EKA och Finnish Chemicals. Kommissionen mötte även de sistnämnda två företagen (skälen 59–65 i det angripna beslutet).

10 Kommissionen underrättade genom skrivelse av den 11 juli 2007 sökanden om sin avsikt att avslå dess ansökan enligt 2002 års meddelande om samarbete (skäl 563 i det angripna beslutet).

11 Kommissionen underrättade genom skrivelse av samma dag även Finnish Chemicals om att den, i enlighet med 2002 års meddelande om samarbete, hade för avsikt att bevilja företaget en nedsättning med 30–50 procent av de böter som företaget hade påförts (skäl 583 i det angripna beslutet).

12 Kommissionen antog den 27 juli 2007 ett meddelande om invändningar som, förutom till sökanden, riktade sig till EKA, Akzo Nobel NV, Finnish Chemicals, ELSA, Elf Aquitaine, Aragonesas och Uralita. Företagen svarade härpå inom den utsatta tidsfristen (skälen 66 och 67 i det angripna beslutet).

13 Sökanden och Elf Aquitaine, bland andra, utövade den 20 november 2007 sin rätt att få yttra sig muntligen under förhörsombudets förhör (skäl 68 i det angripna beslutet).

14 Kommissionen antog den 11 juni 2008 det angripna beslutet, vilket delgavs sökanden två dagar senare.

15 Kommissionen påpekade i det angripna beslutet att sökanden, EKA, Finnish Chemicals och Aragonesas hade följt en strategi för att stabilisera marknaden för natriumklorid som ytterst syftade till att sinsemellan fördela försäljningsvolymerna av natriumklorid, att samordna politiken för fastställande av priser gentemot kunderna och att därigenom maximera vinstmarginalerna. Kartellens funktion baserade sig på frekventa kontakter mellan konkurrenterna i form av bilaterala eller multilaterala möten och telefonsamtal, dock utan att dessa följde en förutbestämd plan. Enligt

kommissionen ägde dessa samordnade förfaranden rum från och med den 21 september 1994, vad beträffar EKA och Finnish Chemicals, från och med den 17 maj 1995, vad beträffar sökanden, från och med den 16 december 1996, vad beträffar Aragonesas, och från och med den 13 februari 1997, vad beträffar ELSA. Dessa förfaranden varade ända till den 9 februari 2000, åtminstone vad avser sökanden, EKA, Finnish Chemicals och Aragonesas (skälen 69–71 i det angripna beslutet).

16 Kommissionen har vad särskilt gäller sökandens överträdelse påpekat att de faktiska omständigheter som redovisas i det angripna beslutet visar att sökanden direkt deltog i de aktuella konkurrensbegränsande förfarandena. Kommissionen har även påpekat att Elf Aquitaine under hela den tid överträdelsen varade innehade mer än 97 procent av sökandens aktiekapital. Kommissionen anser på grund härav att det skäligen kan antas att sökanden skulle anpassa sig till den politik som moderbolaget hade definierat och att sökanden således inte kunde agera självständigt. Kommissionen har följaktligen dragit slutsatsen att det kan antas att Elf Aquitaine utövade ett avgörande inflytande över sökanden, vilket styrks av de ytterligare indicier som den har angett (skälen 384 och 386 i det angripna beslutet).

17 Kommissionen har, vad gäller beräkningen av de böter som särskilt ålagts sökanden och Elf Aquitaine, grundat sig på riktlinjerna för beräkning av böter som döms ut enligt artikel 23.2 a i förordning nr 1/2003 (EUT C 210, 2006, s. 2) (nedan kallade riktlinjerna) (skäl 498 i det angripna beslutet).

18 Kommissionen har för det första angett att ett belopp motsvarande 19 procent av försäljningsvärdet av de produkter som berördes av kartellen ska beaktas för att bestämma grundbeloppet på de böter som påförts sökanden. Kommissionen anser att eftersom sökanden deltog i överträdelsen under fyra år och åtta månader ska detta belopp multipliceras med fem, med hänsyn till överträdelsens varaktighet. Kommissionen anser vidare att det för att avskräcka de aktuella företagen från att delta i horisontella avtal om fastställande av priser är nödvändigt att påföra ett ytterligare bötesbelopp

som motsvarar 19 procent av värdet av denna försäljning. Kommissionen drog följaktligen slutsatsen att sökanden och Elf Aquitaine solidariskt skulle påföras böter på 22 700 000 euro (skälen 510 och 521–523 i det angripna beslutet).

19 Kommissionen har, vad gäller justering av böternas grundbelopp, som försvårande omständigheter påpekat att den vid den tidpunkt då det angripna beslutet antogs redan hade vidtagit sanktionsåtgärder mot sökanden i tre beslut, i vilka sökanden hölls ansvarig för samordnande verksamhet. Dessa beslut är enligt kommissionen beslut 85/74/EEG av den 23 november 1984 om ett förfarande enligt artikel [81 EG] (IV/30.907 – Peroxider) (EGT L 35, 1985, s. 1) (nedan kallat peroxiderbeslutet), beslut 86/398/EEG av den 23 april 1986 om ett förfarande enligt artikel [81 EG] (IV/31.149 – Polypropylen) (EGT L 230, s. 1) (nedan kallat polypropylenbeslutet) och beslut 94/599/EG om ett förfarande för tillämpning av artikel [81 EG] (IV/31.865 – PVC) (EGT L 239, s. 14) (nedan kallat PVC-beslutet). Kommissionen ansåg att sökandens uppförande, som bestod av upprepade överträdelser, motiverade en höjning av grundbeloppet för sökandens böter med 90 procent. Kommissionen konstaterade vidare att det inte förelåg någon förmildrande omständighet till förmån för sökanden eller Elf Aquitaine som motiverade att böterna skulle sättas ned. Kommissionen ansåg särskilt att det, med hänsyn till alla de aktuella faktiska omständigheterna inte förelåg någon ”särskild omständighet”, som kunde motivera att sökanden skulle beviljas nedsatta böter utöver tillämpningsområdet för 2002 års meddelande om samarbete (skälen 525, 526, 538 och 544 i det angripna beslutet).

20 Kommissionen angav därefter att Elf Aquitaine skulle påföras en höjning av böternas grundbelopp med 70 procent för att säkerställa att böterna fick en tillräckligt avskräckande effekt och för att ta hänsyn till att Elf aquitaine hade en särskilt betydande omsättning, utöver försäljningen av de varor som överträdelsen avsåg, och denna

omsättning i absoluta termer vida översteg de andra berörda företagens omsättning (skälen 545, 548 och 559 i det angripna beslutet).

21 Kommissionen konstaterade dessutom att de böter som sökanden och Elf Aquitaine skulle påföras var lägre än 10 procent av deras respektive totala omsättning år 2007 och att de böter som de kunde påföras, innan 2002 års meddelande om samarbete tillämpades, för sökanden uppgick till 43 130 000 euro och för Elf Aquitaine till 38 590 000 euro (skälen 551 och 552 i det angripna beslutet).

22 Kommissionen ansåg slutligen att sökanden inte skulle få någon nedsättning av böterna enligt 2002 års meddelande om samarbete, eftersom de upplysningar som den hade lämnat kommissionen inte hade något betydande mervärde, i den mening som avses i punkt 21 i detta meddelande. Kommissionen ansåg däremot att Finnish Chemicals hade lämnat bevisning av betydande mervärde, i den mening som avses i punkt 21 i detta meddelande. Kommissionen beviljade följaktligen sökanden en nedsättning med 50 procent av det bötesbelopp som den annars skulle ha ålagts (skälen 580, 588 och 591 i det angripna beslutet).

23 Artiklarna 1 och 2 i det angripna beslutet har följande lydelse:

”*Artikel 1*

Följande företag överträdde artikel 81 EG och artikel 53 i EES-avtalet genom att, under den angivna perioden, medverka i en serie avtal och samordnade förfaranden i avsikt att fördela försäljningsvolymer, fastställa priser, utbyta konkurrenskänsliga

uppgifter om priser och försäljningsvolymer samt övervaka genomförandet av den konkurrensbegränsande samverkan för natriumklorid på EES-marknaden:

a) [EKA], från och med den 21 september 1994 till och med den 9 februari 2000,

b) Akzo Nobel ..., från och med den 21 september 1994 till och med den 9 februari 2000,

c) Finnish Chemicals ..., från och med den 21 september 1994 till och med den 9 februari 2000,

d) [ELSA], från och med den 13 februari 1997 till och med den 9 februari 2000,

e) [sökanden], från och med den 17 maj 1995 till och med den 9 februari 2000,

f) Elf Aquitaine ..., från och med den 17 maj 1995 till och med den 9 februari 2000,

g) Aragonesas ..., från och med den 16 december 1996 till och med den 9 februari 2000,

h) Uralita ..., från och med den 16 december 1996 till och med den 9 februari 2000.

Artikel 2

Följande böter åläggs för den överträdelse som avses i artikel 1:

a) EKA ... och Akzo Nobel ..., solidariskt ansvariga: 0 euro,

b) Finnish Chemicals ...: 10 150 000 euro, varav solidariskt ansvarigt med [ELSA] (i likvidation): 50 900 euro,

c) [sökanden] och Elf Aquitaine ..., solidariskt ansvariga: 22 700 000 euro,

d) [sökanden]: 20 430 000 euro,

e) Elf Aquitaine ...: 15 890 000 euro,

f) Aragonesas ... och Uralita ..., solidariskt ansvariga: 9 900 000 euro,

...”

24 Kommissionen förpliktade i artikel 3 i det angripna beslutet de företag som avsågs i artikel 1 i detta beslut att dels, om de inte redan hade gjort det, upphöra med den aktuella överträdelsen, dels avstå från sådana åtgärder eller sådant agerande som kunde ha samma eller liknande syfte eller verkan.

25 I artikel 4 i det angripna beslutet anges det angripna beslutets adressater, vilka är de företag som avses i artikel 1 i detta beslut.

Förfarandet och parternas yrkanden

26 Sökanden har väckt förevarande talan genom ansökan som inkom till tribunalens kansli den 19 augusti 2008.

27 På grundval av referentens rapport beslutade tribunalen (andra avdelningen) att inleda det muntliga förfarandet. Tribunalen ställde även vissa frågor till kommissionen och begärde att den skulle förse den med vissa handlingar. Kommissionen besvarade frågorna inom den utsatta tidsfristen men vägrade dock att förete en transkription av EKA:s muntliga ansökan om immunitet.

28 Parterna utvecklade sin talan och svarade på tribunalens frågor vid förhandlingen den 2 juni 2010.

29 Genom beslut av den 11 juni 2010 i mål T-343/08, Arkema France mot kommissionen (ej publicerat i rättsfallssamlingen) förpliktade tribunalen kommissionen att förete transkriptionen av EKA:s muntliga ansökan om immunitet och gav sökandenas advokater rätt att få tillgång till denna handling vid tribunalens kansli. Kommissionen företedde denna handling som sökandens advokater fick tillgång till vid tribunalens kansli. Sökandena besvarade däremot inte inom den utsatta tidsfristen tribunalens skriftliga fråga huruvida denna handling motsvarade den handling som den hade fått tillgång till under det administrativa förfarandet vid kommissionen.

30 Det muntliga förfarandet avslutades den 27 juli 2010.

31 Sökanden har yrkat att tribunalen ska

— ogiltigförklara, enligt artikel 230 EG, det angripna beslutet i de delar beslutet avser sökanden,

— i andra hand, ogiltigförklara eller nedsätta, enligt artikel 229 EG, de böter som ålagts sökanden i det angripna beslutet,

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

32 Kommissionen har yrkat att tribunalen ska

— ogilla talan,

— förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

Bedömning

A — *Yrkandena i första hand om delvis ogiltigförklaring av det angripna beslutet*

33 Sökanden har till stöd för sin talan om att det angripna beslutet ska ogiltigförklaras, vad rör sökanden, åberopat fyra grunder. Sökanden gör i sin första grund gällande att kommissionen gjort sig skyldig till felaktig rättstillämpning och oriktig bedömning av de faktiska omständigheterna i samband med att Elf Aquitaine tillskrivits ansvar för sökandens överträdelse. Den andra grunden avser felaktig rättstillämpning i samband med höjningen av grundbeloppet för de böter som ålagts sökanden på grund av förekomsten av upprepade överträdelser. Den tredje grunden avser den omständigheten att kommissionen felaktigt har ansett att sökanden inte kunde få böterna nedsatta enligt 2002 års meddelande om samarbete. Den fjärde grunden avser den felaktiga rättstillämpning och den felaktiga bedömning av de faktiska omständigheterna som kommissionen gjorde sig skyldig till när den inte beviljade sökanden någon nedsättning av böterna utöver tillämpningsområdet för 2002 års meddelande om samarbete.

1. *Upptagande till sakprövning*

34 Kommissionen har gjort två invändningar om rättegångshinder. De avser för det första att sökandens första yrkande och, för det andra, att sökandens första grund inte kan tas upp till sakprövning.

a) Det första rättegångshindret: Sökandens första yrkande kan inte tas upp till sakprövning

35 Kommissionen har gjort gällande att sökandens första yrkande inte kan tas upp till sakprövning. Ingen av de ovan i punkt 33 nämnda åberopade grunderna kan enligt kommissionen leda till att det angripna beslutet ogiltigförklaras i sin helhet.

36 Även om sökanden i sina skrivelser inte har framfört något argument för att invända mot kommissionens första rättegångshinder ska det påpekas att sökanden, som svar på tribunalens frågor vid förhandlingen, angav att den med sitt första yrkande begärde att tribunalen skulle ogiltigförklara artikel 2 c och d i det angripna beslutet, vilket tribunalen antecknade i förhandlingsprotokollet.

37 Tribunalen konstaterar att sökanden med sina ovan i punkt 33 nämnda andra och fjärde grunder har bestritt det bötesbelopp som kommissionen ålade sökanden i artikel 2 c och d i det angripna beslutet. Dessa grunder stödjer enligt artikel 44.1 i tribunalens rättegångsregler således sökandens begäran om att ovannämnda artikel delvis ska ogiltigförklaras.

38 Det ska följaktligen påpekas att sökandens första yrkande, såvitt det endast avser en ogiltigförklaring av artikel 2 c och d i det angripna beslutet, kan tas upp till sakprövning. Den första invändningen om rättegångshinder som kommissionen har gjort gällande ska därför inte godtas.

b) Det andra rättegångshindret: Sökandens första grund kan inte tas upp till sakprövning

39 Kommissionen har gjort gällande att sökandens första grund, enligt vilken kommissionen felaktigt har tillskrivit Elf Aquitaine ansvaret för dess överträdelse, inte kan tas upp till sakprövning, eftersom det förhållandet att detta företag hållits ansvarigt för överträdelsen inte går sökanden emot. Kommissionen har särskilt påpekat att detta förhållande inte inverkar på det bötesbelopp som kommissionen har ålagt sökanden. Kommissionen har som svar på tribunalens frågor vid förhandlingen påpekat att tribunalens eventuella ogiltigförklaring av detta ansvarsförhållande inte skulle medföra någon fördel för sökanden, eftersom sökanden då skulle befinna sig i en situation där den ensam skulle betala böterna enligt artikel 2 c i det angripna beslutet. Vidare finns det inget stöd för sökandens argument att skälet till att de böter som har påförts sökanden i det angripna beslutet, vilka höjts på grund av förekomsten av upprepade överträdelser, var att Elf Aquitaine hade övertagit dess verksamhet på marknaden för polypropylen efter det att polypropylenbeslutet hade antagits.

40 Sökanden har i sina skrivelser inte framfört något argument för att invända mot det andra rättegångshinder som kommissionen har gjort gällande. Sökanden har som svar på tribunalens frågor vid förhandlingen angett att den ansåg att det förhållandet att ansvaret för dess överträdelse tillskrivits Elf Aquitaine hade inverkat på det bötesbelopp som i det angripna beslutet ålagts sökanden på grund av förekomsten av upprepade överträdelser. Skälet härtill var att Elf Aquitaine hade övertagit dess verksamhet på marknaden för polypropylen efter det att polypropylenbeslutet hade antagits.

41 Tribunalen erinrar i förevarande fall för det första om att enligt fast rättspraxis ska en talan om ogiltigförklaring som har väckts av en fysisk eller juridisk person endast prövas i den mån som denne har ett berättigat intresse av att rättsakten ogiltigförklaras. Ett sådant intresse föreligger endast om ogiltigförklaringen av denna rättsakt kan medföra en fördel för denna part (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 13 juli 2000 i mål C-174/99 P, Europaparlamentet mot Richard, REG 2000, s. I-6189, punkt 33, och av den 10 september 2009 i mål C-97/08 P, Akzo Nobel m.fl.

mot kommissionen, REG 2009, s. I-8237, punkt 33 och där angiven rättspraxis). Se förstainstansrättens dom av den 28 september 2004 i mål T-310/00, MCI mot kommissionen (REG 2004, s. II-3253), punkt 44 och där angiven rättspraxis.

42 Tribunalen ska följaktligen pröva huruvida sökandens första grund kan medföra någon fördel för sökanden, i den mening som avses i ovan i punkt 41 angiven rättspraxis.

43 Vad för det första gäller ansökan om ogiltigförklaring eller nedsättning av böterna enligt artikel 2 c i det angripna beslutet, erinrar tribunalen för det första om att dessa böter uppgår till 22 700 000 euro och att de påförts sökanden och Elf Aquitaine solidariskt. Såsom vidare framgår av skälen 510 och 521–523 i det angripna beslutet, som sammanfattats i punkt 18 ovan, fastställdes dessa böters belopp i enlighet med bestämmelserna i riktlinjerna och motsvarar 19 procent av sökandens försäljningsvärde. Detta belopp multiplicerades med fem på grund av varaktigheten av sökandens deltagande i den aktuella överträdelsen. Till detta belopp lades som avskräckande verkan ytterligare ett belopp på 19 procent av sökandens försäljningsvärde. Som kommissionen har påpekat i sina skrivelser, för övrigt utan att sökanden har bestritt detta, fastställdes dessa böter följaktligen i förhållande till sökandens egna sifferuppgifter utan att kommissionen beaktade Elf Aquitaines sifferuppgifter för att fastställa beloppet.

44 Även om tribunalen skulle konstatera att kommissionen felaktigt har tillskrivit Elf Aquitaine ansvaret för det aktuella företagets överträdelse får detta konstaterande följaktligen inte några konsekvenser vare sig för själva principen om att påföra de böter som sökanden på grund av deltagandet i kartellen ålagts i artikel 2 c i det angripna beslutet eller för beräkningen av dessa böters belopp. Såsom kommissionen, som svar på tribunalens frågor vid förhandlingen, med rätta har påpekat skulle ett sådant konstaterande, såvida det skulle leda till att tribunalen ogiltigförklarar de böter

som påförts Elf Aquitaine i det angripna beslutet, vidare få till följd att sökanden skulle hamna i situationen att sökanden ensam, och inte längre tillsammans med andra företag, skulle tvingas att betala böterna enligt artikel 2 c i det angripna beslutet.

45 Vad för det andra gäller böterna enligt artikel 2 d i det angripna beslutet ska det för det första påpekas att kommissionen, såsom framgår av skälen 525 och 526 i det angripna beslutet som sammanfattats i punkt 19 ovan, ansåg att grundbeloppet för böterna på 22 700 000 euro som solidariskt ålagts sökanden och Elf Aquitaine i enlighet med punkt 28 i riktlinjerna skulle höjas med 90 procent. Det är dessutom på grundval av peroxygenbeslutet, polypropylenbeslutet och PVC-beslutet, vilka var riktade till sökanden, som kommissionen påförde sökanden böterna på 20 430 000 euro enligt artikel 2 d i det angripna beslutet.

46 Även om tribunalen skulle konstatera att kommissionen felaktigt har tillskrivit Elf Aquitaine ansvaret för det aktuella företagets överträdelse påverkar ett sådant konstaterande dels inte själva principen om att detta företag förpliktats att betala böter på 20 430 000 på grund av dess upprepade överträdelser, dels beräkningen av dessa böters belopp. Detta belopp motsvarar 90 procent av böterna på 22 700 000 euro enligt artikel 2 c i det angripna beslutet som, såsom konstaterades i punkt 43 ovan, uteslutande beräknades på grundval av sökandens egna sifferuppgifter.

47 Tribunalen finner i detta avseende att det argument som sökanden har gjort gällande som svar på tribunalens frågor vid förhandlingen är irrelevant (se punkt 40 ovan). Såsom framgår av artikel 1 i polypropylenbeslutet var sökanden adressat för detta beslut. Kommissionen hänvisade bland annat till detta beslut när den i det angripna beslutet konstaterade att sökandens uppförande bestått av upprepade överträdelser. Detta innebär att tribunalens eventuella konstaterande, att det var fel av kommissionen att vidta åtgärder mot Elf Aquitaine i det angripna beslutet, inte skulle inverka

på själva principen om att påföra sökanden böterna enligt artikel 2 d i det angripna beslutet eller på beräkningen av böternas belopp.

48 Mot bakgrund av samtliga ovanstående överväganden finner tribunalen att sökandens första grund inte kan medföra någon fördel för sökanden, i den mening som avses i ovan i punkt 41 angiven rättspraxis.

49 Följaktligen ska kommissionens andra invändning om rättegångshinder godkännas och sökandens första grund avvisas.

2. *Prövning i sak*

a) Den andra grunden: Felaktig rättstillämpning i samband med höjningen av grundbeloppet för de böter som sökanden har ålagts på grund av förekomsten av upprepade överträdelser

50 Sökanden har gjort gällande att kommissionen felaktigt, på grund av förekomsten av upprepade överträdelser, höjde grundbeloppet för de böter som sökanden ålagts med 90 procent. Denna grund består av tre delgrunder.

Den första delgrunden: Åsidosättande av rätten till försvar och proportionalitetsprincipen, med hänsyn till att peroxygenbeslutet beaktades i det angripna beslutet på grund av förekomsten av upprepade överträdelser

— Parternas argument

51 Sökanden har för det första hävdat att kommissionen har åsidosatt sökandens rätt till försvar genom att beakta peroxygenbeslutet som grund för sitt påstående att sökanden gjort sig skyldig till upprepade överträdelser, trots att kommissionen inte nämnt detta beslut i meddelandet om invändningar. Även om sökanden inte har bestritt att kommissionen, i enlighet med förstainstansrättens dom av den 25 oktober 2005 i mål T-38/02, Groupe Danone mot kommissionen (REG 2005, s. II-4407, punkterna 56 och 57) (nedan kallad förstainstansrättens dom i målet Danone), har möjlighet att i det slutliga beslutet ta hänsyn till den försvårande omständigheten upprepade överträdelser, utan att ange detta i meddelandet om invändningar, anser den dock att eftersom kommissionen valde att i detta meddelande ange de beslut i vilka sanktionsåtgärder hade vidtagits mot sökanden och på vilka kommissionen grundade sig, på grund av förekomsten av upprepade överträdelser, kunde den i det angripna beslutet inte stödja sig på peroxygenbeslutet. Kommissionen har i fotnot 361 i meddelandet om invändningar endast nämnt polypropylenbeslutet och PVC-beslutet och har därigenom vilselett sökanden i fråga om den försvårande omständighetens omfattning som den slutligen konstaterade i det angripna beslutet. Kommissionen har härigenom, i samband med det ovannämnda meddelandet, hindrat sökanden från att yttra sig om den tid på elva år som förflutit mellan antagandet av peroxygenbeslutet och början av den överträdelse mot vilken åtgärder vidtagits i det angripna beslutet.

52 Kommissionen har för det andra åsidosatt proportionalitetsprincipen när den i det angripna beslutet beaktade peroxygenbeslutet på grund av förekomsten av upprepade överträdelser. Den tid som hade förflutit mellan antagandet av peroxygenbeslutet och början av den överträdelse mot vilken sanktionsåtgärder vidtagits i det angripna beslutet är enligt sökanden uppenbart alltför lång. Det framgår nämligen av kommissionens beslutspraxis och av domstolens dom av den 8 februari 2007 i mål C-3/06 P,

Groupe Danone mot kommissionen (REG 2007, s. I-1331, punkt 39) (nedan kallad domstolens dom i målet Danone), att en längre tid än tio år mellan konstaterandet av en första överträdelse och genomförandet av en andra överträdelse inte gör att det kan anses att ett företag visat en benägenhet att bortse från konkurrensreglerna. Beaktandet i det angripna beslutet av peryxogenbeslutet är desto mer oproportionerligt, eftersom det avser faktiska omständigheter som ligger mer än 30 år tillbaka i tiden. Sökanden har för övrigt påpekat att det gick sju år från det att den i PVC-beslutet aktuella överträdelsen upphörde till dess att detta beslut antogs.

53 Kommissionen har bestritt sökandens argument.

— Tribunalens bedömning

54 Vad för det första gäller sökandens anmärkning att dess rätt till försvar har åsidosatts genom att kommissionen inte har hänvisat till peroxygenbeslutet i meddelandet om invändningar, erinrar tribunalen för det första om att enligt fast rättspraxis uppfyller kommissionen sin skyldighet att ta hänsyn till företagens rätt att yttra sig genom att i sitt meddelande om anmärkningar uttryckligen ange att den har för avsikt att undersöka huruvida företagen ska åläggas böter och ange de huvudsakliga faktiska och rättsliga grunder som kan medföra att böter åläggs, såsom hur allvarlig den påstådda överträdelsen är och hur länge den pågått samt huruvida den begåtts uppsåtligen eller av oaktsamhet. Genom att göra detta ger kommissionen företagen de upplysningar som är nödvändiga för att de ska kunna försvara sig, inte bara mot konstaterandet av en överträdelse utan även mot åläggandet av böter (domstolens dom av den 7 juni 1983 i de förenade målen 100/80-103/80, Musique diffusion française m.fl. mot kommissionen, REG 1983, s. 1825, punkt 21, svensk specialutgåva, volym 7, s. 133, och förstainstansrättens dom i det ovan i punkt 51 nämnda målet Danone, punkt 50).

55 Vad gäller fastställandet av bötesbeloppet är det genom att de berörda företagen ges möjlighet att avge synpunkter på hur länge överträdelsen har pågått och hur allvarlig den är samt genom förutsebarheten av överträdelsens konkurrensbegränsande verkan som dessa företag får sin rätt till försvar gentemot kommissionen garanterad. Det ska dessutom noteras att företagen har en ytterligare skyddsregel när det gäller fastställandet av detta belopp, såtillvida att förstainstansrätten har full prövningsrätt och kan upphäva eller nedsätta bötesbeloppet i enlighet med artikel 31 i förordning nr 1/2003 (se, för ett liknande resonemang, förstainstansrättens dom i det ovan i punkt 51 nämnda målet Danone, punkt 51 och där angiven rättspraxis).

56 Vad slutligen särskilt gäller den försvårande omständigheten upprepade överträdelser, är det viktigt att betona att enligt rättspraxis leder, å ena sidan, enbart det faktum att kommissionen i sin tidigare beslutspraxis har funnit att vissa uppgifter inte utgör försvårande omständigheter vid fastställandet av bötesbeloppet inte till att kommissionen är skyldig att göra samma bedömning i ett senare beslut. Å andra sidan medför den möjlighet som ett företag ges, att inom ramen för ett annat ärende uttala sig om kommissionens avsikt att slå fast att företaget har gjort sig skyldigt till upprepad överträdelse, på intet sätt en skyldighet för kommissionen att i alla andra fall använda detta tillvägagångssätt och inte heller, i avsaknad av en sådan möjlighet, att sökanden är förhindrad att fullt ut utöva sin yttranderätt (se förstainstansrättens dom i det ovan i punkt 51 nämnda målet Danone, punkt 57 och där angiven rättspraxis).

57 Det ska i förevarande fall konstateras att kommissionen, såsom den har påpekat i sina skrivelser, i meddelandet om invändningar angav att den avsåg att påföra de aktuella företagen böter (se punkt 345 i detta meddelande) och att den med hänvisning till riktlinjerna skulle ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen var och hur länge den pågått (se punkt 346 i detta meddelande). Kommissionen angav dessutom att den skulle beakta sådana eventuella förmildrande omständigheter som dem som föreskrivs i punkt 29 i riktlinjerna, samt sådana eventuella försvårande omständigheter som dem som föreskrivs i punkt 28 i riktlinjerna, i vilka det uttryckligen hänvisas till förekomsten av upprepade överträdelser (se punkt 350 i det ovannämnda meddelandet). Kommissionen beaktade slutligen den omständigheten att vissa av de

aktuella företagen ”redan hade varit föremål för beslut om en liknande överträdelse” (se punkt 351 i detta meddelande), vilket den preciserade med avseende på sökanden när den nämnde polypropylenbeslutet samt PVC-beslutet (se fotnot 361 i detta meddelande).

58 Det är följaktligen utan att åsidosätta sökandens rätt till försvar som kommissionen, på grundval av de omständigheter som redovisats i meddelandet om invändningar och som återgetts i punkt 57 ovan, i enlighet med den rättspraxis som redovisats i punkterna 54–56 ovan, i det angripna beslutet konstaterade den försvårande omständigheten upprepade överträdelser.

59 Tribunalen finner att det i detta avseende saknas stöd för sökandens argument att dess rätt till försvar har åsidosatts, eftersom kommissionen dels vilseledde den i fråga om omfattningen av den försvårande omständigheten upprepade överträdelser, som konstaterades i det angripna beslutet, dels, i samband med svaret på meddelandet om invändningar, hindrade den från att göra gällande sina argument om den tid på elva år som hade gått mellan peroxygenbeslutet och början av sökandens deltagande i den överträdelse mot vilken åtgärder vidtogs i det angripna beslutet.

60 Eftersom kommissionen i meddelandet om invändningar uttryckligen angav sin avsikt att beakta den försvårande omständigheten upprepade överträdelser, bland annat med avseende på sökanden, och eftersom den däri på intet sätt angav att den i detta avseende endast skulle stödja sig på polypropylenbeslutet och PVC-beslutet, vilka den hänvisade till i fotnot 361 i detta meddelande, kunde sökanden inte utesluta att kommissionen skulle konstatera denna försvårande omständighet på grundval av varje sådant tidigare beslut i vilket det för sökanden fastställts en förekomst av upprepade överträdelser, som peroxygenbeslutet.

61 Eftersom kommissionen, i enlighet med den rättspraxis som redovisats i punkt 56 ovan, inte var skyldig att i meddelandet om invändningar ange de beslut, i vilka sanktionsåtgärder tidigare hade vidtagits mot sökanden för dess deltagande i karteller och som

den avsåg att grunda sig på för att i det angripna beslutet konstatera en förekomst av upprepade överträdelser, kan under alla omständigheter enbart underlåtenheten att i meddelandet om invändningar nämna peroxygenbeslutet varken ha hindrat sökanden från att fullt ut utöva sin rätt att höras eller ha vilselett den i fråga om omfattningen av den försvårande omständighet som kommissionen konstaterade i det angripna beslutet.

62 Det ska följaktligen konstateras att tvärtemot vad sökanden har hävdat har dess rätt till försvar inte åsidosatts.

63 Vad för det andra gäller sökandens anmärkning att kommissionen åsidosatte proportionalitetsprincipen, när den på grund av förekomsten av upprepade överträdelser beaktade peroxygenbeslutet, erinrar tribunalen för det första om att enligt fast rättspraxis krävs det enligt proportionalitetsprincipen att unionsinstitutionernas rättsakter inte går utöver vad som är ändamålsenligt och nödvändigt för att uppnå de mål som eftersträvas. Vid beräkningen av böterna ska det fastställas hur allvarliga överträdelserna är utifrån ett stort antal kriterier, och inget av dessa bedömningskriterier får tillmätas oproportionerligt stor betydelse i förhållande till de övriga. Proportionalitetsprincipen innebär i det sammanhanget att kommissionen ska fastställa böterna i proportion till de kriterier som har beaktats vid bedömningen av hur allvarlig överträdelsen var och att den då ska tillämpa dessa kriterier konsekvent och på ett sätt som är sakligt motiverat (se förstainstansrättens dom av den 27 september 2006 i mål T-43/02, Jungbunzlauer mot kommissionen, REG 2006, s. II-3435, punkterna 226–228 och där angiven rättspraxis, och tribunalens dom av den 28 april 2010 i de förenade målen T-456/05 och T-457/05, Gütermann och Zwicky mot kommissionen, REU 2010, s. II-1443, punkt 264).

64 Kommissionen förfogar dessutom över en skönsmässig befogenhet beträffande valet av de omständigheter som den tar hänsyn till vid fastställandet av bötesbeloppet, såsom bland annat de särskilda omständigheterna i ärendet, ärendets kontext och böternas avskräckande verkan, utan att det är nödvändigt att kommissionen hänför sig till någon tvingande eller uttömmande förteckning över de kriterier som absolut

ska tas i beaktande (se domstolens dom i det ovan i punkt 52 nämnda målet Danone, punkt 37 och där angiven rättspraxis).

65 Det ska dessutom understrykas att konstaterandet av huruvida det föreligger en upprepning av överträdelsen samt bedömningen av vad som särskilt kännetecknar ett fall av upprepad överträdelse ingår i kommissionens skönsmässiga befogenhet, och kommissionen kan därför inte vara bunden av någon eventuell preskriptionsfrist för att göra ett sådant konstaterande (domstolens dom i det ovan i punkt 52 nämnda målet Danone, punkt 38, och förstainstansrättens dom av den 30 september 2009 i mål T-161/05, Hoechst mot kommissionen, REG 2009, s. II-3555, punkt 141).

66 Förekomsten av upprepade överträdelser utgör nämligen en viktig omständighet som det åligger kommissionen att ta med i sin bedömning. Anledningen till detta är att beaktandet av denna omständighet syftar till att förmå de företag som redan visat en benägenhet att bortse från konkurrensreglerna att förändra sitt beteende. Kommissionen får därför i varje enskilt fall beakta de indicier som bekräftar en sådan benägenhet, vilket exempelvis inbegriper den tid som har förflutit mellan överträdelserna i fråga (domstolens dom i det ovan i punkt 52 nämnda målet Danone, punkt 39, och domen i det ovan i punkt 65 nämnda målet Hoechst mot kommissionen, punkt 141).

67 Domstolen har sålunda funnit att ett företags upprepade överträdelser av konkurrensreglerna, där det endast gått en kort tid mellan överträdelserna, närmare bestämt mindre än tio år, visar på en benägenhet från detta företags sida att inte dra de lämpliga konsekvenserna av att bolaget befunnits vara skyldigt till en överträdelse av konkurrensreglerna (domstolens dom i det ovan i punkt 52 nämnda målet Danone, punkt 40).

68 Det framgår således av den rättspraxis som redovisats i punkterna 63–67 ovan att även om ingen preskriptionsfrist hindrar att kommissionen konstaterar att det förekommer upprepade överträdelser, kan kommissionen icke desto mindre, i enlighet med proportionalitetsprincipen, inte beakta ett eller flera tidigare beslut i vilka åtgärder vidtagits mot ett företag utan begränsning i tiden.

69 Tribunalen erinrar om att i förevarande fall har sökanden varken under det administrativa förfarandet eller vid tribunalen bestritt kommissionens slutsats i artikel 1 e i det angripna beslutet att sökanden deltog i kartellen från och med den 17 maj 1995 till och med den 9 februari 2000.

70 Sökanden har inte heller bestritt datumen för de beslut i vilka kommissionen tidigare vidtagit sanktionsåtgärder mot sökanden på grund av dess deltagande i karteller eller de perioder under vilka den deltog i de karteller mot vilka kommissionen tidigare har vidtagit sanktionsåtgärder. Det ska i detta avseende för det första påpekas att kommissionen i peroxygenbeslutet konstaterade att överträdelsen hade pågått från år 1961 till och med den 13 december 1980 (artikel 1 i detta beslut). Kommissionen fann, i polypropylenbeslutet, därefter att överträdelsen hade ägt rum från och med november 1977 till och med slutet av år 1982 eller början av år 1983 (artikel 1 första strecksatsen i detta beslut). Kommissionen konstaterade slutligen, i PVC-beslutet, att överträdelsen hade begåtts från och med augusti 1980 till och med maj 1984 (skälen 8 och 54 i detta beslut).

71 Det framgår således av de konstateranden som har redovisats i punkterna 69 och 70 ovan att sökanden överträdde konkurrensreglerna när den i följd från och med år 1961 till och med maj 1984 deltog i karteller för vilka sanktionsåtgärder vidtogs mot den, först år 1984, sedan år 1986 och slutligen år 1994, och att sökanden trots denna rad beslut har upprepat sitt rättsstridiga beteende när den från och med den 17 maj 1995 till och med den 9 februari 2000 deltog i en ny kartell mot vilken sanktionsåtgärder vidtagits i det angripna beslutet.

72 Kommissionen gjorde således en riktig bedömning när den beaktade peroxygenbeslutet, polypropylenbeslutet och PVC-beslutet för att konstatera att sökanden hade upprepat överträdelserna. Denna rad beslut som antogs med korta mellanrum och varav det sista antogs ett år innan sökanden på nytt deltog i den överträdelse mot vilken sanktionsåtgärder vidtagits i det angripna beslutet visar dess benägenhet att bortse från konkurrensreglerna. Kommissionen har följaktligen inte åsidosatt proportionalitetsprincipen när den beaktade denna rad beslut vid bedömningen av sökandens uppförande som bestod av upprepade överträdelser.

73 Vad gäller sökandens argument att det för det första framgår av domstolens dom i det ovan i punkt 52 nämnda målet Danone (punkt 40) att kommissionen på grund av förekomsten av upprepade överträdelser inte kunde beakta peroxygenbeslutet med hänsyn till att en alltför lång tid, det vill säga elva år, hade förflutit mellan antagandet av detta beslut och början av den överträdelse mot vilken sanktionsåtgärder vidtagits i det angripna beslutet, för det andra att peroxygenbeslutet avser faktiska omständigheter som ligger mer än 30 år tillbaka i tiden och, för det tredje, att sju år förflöt mellan den dag då den överträdelse mot vilken sanktionsåtgärder vidtogs i PVC-beslutet och detta beslut antogs, ska de avvisas som verkningslösa. Dessa argument innebär under alla omständigheter inte att den slutsats som redovisats i punkt 72 ovan ifrågasätts.

74 Sökandens anmärkning att kommissionen åsidosatte proportionalitetsprincipen när den på grund av förekomsten av upprepade överträdelser beaktade peroxygenbeslutet kan följaktligen inte godtas, då den saknar grund. Talan kan följaktligen inte vinna bifall på den första delgrunden i sin helhet.

Den andra delgrunden: Åsidosättande av principen *ne bis in idem* och proportionalitetsprincipen, med hänsyn till att kommissionen på grund av förekomsten av upprepade överträdelser redan hade beaktat peroxygenbeslutet, polypropylenbeslutet och PVC-beslutet i fyra andra beslut i vilka sanktionsåtgärder vidtagits mot sökanden

— Parternas argument

75 Sökanden har för det första hävdat att kommissionen har åsidosatt principen *ne bis in idem*. Enligt rättspraxis har denna princip innebörden att en redan dömd person inte längre kan åtalas eller straffas för samma handlingar. Kommissionen borde i förevarande fall ha konstaterat att den redan hade beaktat peroxygenbeslutet, polypropylenbeslutet och PVC-beslutet i fyra beslut som den antog mellan åren 2003 och 2006

och i vilka den vidtog sanktionsåtgärder mot sökanden (nedan kallade de fyra beslut som antogs mellan åren 2003 och 2006). Dessa beslut är beslut K(2003) 4570 slutlig med rättelser K(2004) 4 av den 10 december 2003 om ett förfarande enligt artikel 81 [EG] och artikel 53 i EES-avtalet (ärende COMP/E-2/37.857 – Organiska peroxider (EUT L 110, 2005, s. 44) (nedan kallat beslutet om organiska peroxider), beslut K(2004) 4876 av den 19 januari 2005 om ett förfarande enligt artikel 81 [EG] och artikel 53 i EES-avtalet (ärende COMP/E-1/37.773 – MCAA) (EUT L 353, 2006, s. 12), beslut K(2006) 1766 av den 3 maj 2006 om ett förfarande enligt artikel 81 [EG] och artikel 53 i EES-avtalet (ärende COMP/F/C.38.620 – Väteperoxid och perborat) (nedan kallat beslutet om väteperoxid och perborat) (EUT L 353, s. 54), och beslut K(2006) 2098 slutlig av den 31 maj 2006 om ett förfarande enligt artikel 81 [EG] och artikel 53 i EES-avtalet (ärende nr COMP/F/38.645 – Metakrylater) (EUT L 322, s. 20) (nedan kallat metakrylatbeslutet). Sökanden anser att ett beslut i vilket kommissionen har tagit hänsyn till en föregående överträdelse som förekomst av upprepade överträdelser innebär att den inte får beakta samma överträdelse för att konstatera den försvårande omständigheten upprepade överträdelser i ett nytt beslut.

76 Sökanden har för det andra gjort gällande att kommissionen har åsidosatt proportionalitetsprincipen när den höjde böternas basbelopp på grund av förekomsten av upprepade överträdelser på grundval av samma faktiska omständigheter i de fem olika ärendena. Denna höjning är onödig och oproportionerlig i förhållande till det avskräckande syftet.

77 Höjningen i det angripna beslutet av böternas grundbelopp på grund av förekomsten av upprepade överträdelser skulle ha varit godtagbar endast om de påtalade faktiska omständigheterna hade ägt rum efter de faktiska omständigheter som gav upphov till de fyra beslut som antogs mellan åren 2003 och 2006, och inte samtidigt med dessa. Eftersom de överträdelser mot vilka sanktionsåtgärder vidtogs i de fyra beslut som antogs mellan åren 2003 och 2006 ägde rum samtidigt med de överträdelser som konstaterades i det angripna beslutet, men dessa beslut inte hade antagits vid tidpunkten för de faktiska omständigheter mot vilka sanktionsåtgärder vidtogs i det angripna

beslutet har sökanden inte haft möjlighet att anpassa sitt beteende på marknaden för natriumklorid.

78 Enligt sökanden har vidare höjningen motsvarande 50 procent av böternas grundbelopp på grund av förekomsten av upprepade överträdelser, i likhet med de böter som ålades i de fyra beslut som antogs mellan åren 2003 och 2006, uppfyllt det avskräckande syfte som eftersträvas i det angripna beslutet.

79 Kommissionen har bestritt sökandens argument.

— Tribunalens bedömning

80 Vad för det första gäller sökandens anmärkning att kommissionen har åsidosatt principen *ne bis in idem*, eftersom den dels i de fyra beslut som antogs mellan åren 2003 och 2006, dels i det angripna beslutet har beaktat peroxygenbeslutet, polypropylenbeslutet och PVC-beslutet, erinrar tribunalen om att principen *ne bis in idem* utgör en grundläggande gemenskapsrättslig princip som dessutom fastställs i artikel 50 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, proklamerad i Nice den 7 december 2000 (EGT C 364, s. 1). Enligt fast rättspraxis innebär denna princip på konkurrensområdet ett förbud mot att ett företag på nytt hålls ansvarigt eller att ett förfarande på nytt inleds mot företaget avseende ett konkurrensbegränsande beteende som företaget redan har bötfällts för eller som företaget har frikänts från ansvar för genom ett tidigare beslut som inte längre kan överklagas (domstolens dom av den 5 maj 1966 i de förenade målen 18/65 och 35/65, Gutmann mot kommissionen, REG 1966, s. 149, 172, och av den 15 oktober 2002 i de förenade målen C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P-C-252/99 P och C-254/99 P, Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mot kommissionen, REG 2002, s. I-8375, punkt 59, förstainstansrättens dom i det ovan i punkt 51 nämnda målet Danone, punkt 184).

81 Tillämpningen av principen *ne bis in idem* underkastas ett tredubbelt krav på identitet mellan de faktiska omständigheterna, att det är fråga om en och samma regelöverträdare och att det är ett och samma rättsliga intresse som skyddas (domstolens dom av den 7 januari 2004 i de förenade målen C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P och C-219/00 P, Aalborg Portland m.fl. mot kommissionen, REG 2004, s. I-123, punkt 338, och förstainstansrättens dom i det ovan i punkt 51 nämnda målet Danone, punkt 185).

82 Det ska i förevarande fall påpekas att kommissionens syfte med att i det angripna beslutet beakta tidigare överträdelser inte var att på nytt vidta sanktionsåtgärder mot dessa överträdelser, utan endast att i det angripna beslutet vidta sanktionsåtgärder mot sökanden för dess deltagande i kartellen, med hänsyn till dess beteende bestående av upprepade överträdelser. Den omständigheten att kommissionen redan hade beaktat dessa överträdelser i de fyra beslut som antogs mellan åren 2003 och 2006 innebär därför inte att principen *ne bis in idem* har åsidosatts.

83 Det ska vidare och under alla omständigheter påpekas att de kumulativa villkor för att tillämpa principen *ne bis in idem* som redovisats i punkt 81 ovan inte är uppfyllda, eftersom villkoret att de faktiska omständigheterna ska vara identiska inte är uppfyllt. Kommissionen har i det angripna beslutet vidtagit sanktionsåtgärder mot sökanden på grund av dess deltagande i kartellen, för vilket kommissionen inte tidigare hade väckt åtal eller vidtagit sanktionsåtgärder, vilket sökanden för övrigt inte har hävdat.

84 Kommissionen åsidosatte således inte principen *ne bis in idem* när den, för att konstatera sökandens beteende bestående av upprepade överträdelser, i det angripna beslutet beaktade peroxygenbeslutet, polypropylenbeslutet och PVC-beslutet, trots att den redan hade beaktat dessa tre första beslut i de fyra beslut som antogs mellan åren 2003 och 2006.

85 Sökandens anmärkning kan följaktligen inte godtas.

86 Tribunalen konstaterar att i den mån som sökanden har hävdat att kommissionen åsidosatte proportionalitetsprincipen när den i det angripna beslutet höjde böternas grundbelopp på grund av förekomsten av upprepade överträdelser, finns det inget stöd för sökandens argument att det avskräckande syftet redan har uppfyllts genom att det i de fyra beslut som antogs mellan åren 2003 och 2006 togs hänsyn till peroxygenbeslutet, polypropylenbeslutet och PVC-beslutet på grund av förekomsten av upprepade överträdelser.

87 Eftersom det är i samband med prövningen av hur allvarlig den överträdelse är mot vilken kommissionen avser att vidta sanktionsåtgärder som den ska beakta om ett företag har gjort sig skyldigt till upprepade överträdelser (domstolens dom i det ovan i punkt 52 nämnda målet Danone, punkt 26), hindrade den omständigheten att kommissionen i de fyra beslut som antogs mellan åren 2003 och 2006 redan hade beaktat peroxygenbeslutet, polypropylenbeslutet och PVC-beslutet den inte från att i det angripna beslutet göra en riktig bedömning genom att beakta dessa tre sistnämnda beslut för att avskräcka sökanden från att i framtiden upprepa sitt rättsstridiga beteende.

88 Det är vidare viktigt att påpeka att det skulle strida mot det avskräckande syftet om kommissionen tog hänsyn till att den i ett föregående beslut på grund av förekomsten av upprepade överträdelser beaktade en första överträdelse för att i ett senare beslut inte höja böternas grundbelopp på grundval av denna överträdelse. En sådan lösning skulle leda till en situation som, i fråga om böternas avskräckande syfte, skulle vara kontraproduktiv, och i vilken ett företag, som vid upprepade tillfällen har gjort sig skyldigt till överträdelser, inte får se sitt bötesbelopp gradvis öka i förhållande till det antal överträdelser som företaget har begått, men i vilken företaget däremot får se utrymmet för det bötesbelopp som företaget kan påföras gradvis minska i förhållande till det ökande antal beslut i vilka sanktionsåtgärder vidtas mot företaget.

89 Sökandens argument att kommissionen åsidosatte proportionalitetsprincipen när den på grund av förekomsten av upprepade överträdelser påförde sökanden en ny

höjning, trots att de fyra beslut som antogs mellan åren 2003 och 2006 avsåg faktiska omständigheter som hade inträffat samtidigt med de faktiska omständigheterna i det angripna beslutet, och att detta följaktligen inte gav den någon möjlighet att anpassa sitt beteende på marknaden för natriumklorid, saknar för det andra verkan. Det har i förevarande fall ingen inverkan att de fyra beslut som antogs mellan åren 2003 och 2006 avser faktiska omständigheter som inträffat samtidigt med de faktiska omständigheter som avses i det angripna beslutet, eftersom kommissionen endast grundade sig på peroxygenbeslutet, polypropylenbeslutet och PVC-beslutet. Sökanden har inte bestritt att dessa beslut antogs innan den överträdelse mot vilken sanktionsåtgärder vidtogs i det angripna beslutet inleddes, för att i det sistnämnda beslutet fastställa att sökanden gjort sig skyldig till upprepade överträdelser.

90 Mot bakgrund av samtliga ovanstående överväganden ska sökandens anmärkning att kommissionen har åsidosatt proportionalitetsprincipen, såsom den definierats i punkt 63 ovan, avvisas. Talan kan följaktligen inte vinna bifall på den första grundens andra del i sin helhet.

Den tredje delgrunden: Åsidosättande av proportionalitetsprincipen, likabehandlingsprincipen och principen om god förvaltningssed, med hänsyn till den höjning med 90 procent av böternas grundbelopp som påförts sökanden på grund av förekomsten av upprepade överträdelser

— Parternas argument

91 Sökanden har i andra hand gjort gällande att även om kommissionen i det angripna beslutet med rätta höjde böternas grundbelopp på grund av förekomsten av upprepade överträdelser, har kommissionen icke desto mindre åsidosatt proportionalitetsprincipen, likabehandlingsprincipen och principen om god förvaltningssed när den fastställt denna höjning till 90 procent.

92 Sökanden har för det första hävdat att inget i förevarande fall motiverar att böternas grundbelopp höjts med 90 procent på grund av förekomsten av upprepade överträdelser, trots att denna höjning uppgick till 50 procent i de fyra beslut som antogs mellan åren 2003 och 2006. Tribunalen borde i förevarande fall följaktligen sätta ned denna höjning till 50 procent.

93 Sökanden anser dessutom att en höjning av böternas grundbelopp med 90 procent på grund av förekomsten av upprepade överträdelser är oproportionerlig, eftersom Elf Aquitaine i det angripna beslutet även påförts en höjning med 70 procent av böternas grundbelopp som avskräckande verkan.

94 Sökanden har slutligen påpekat att även om den inte är okunnig om det utrymme för skönsmässig bedömning som kommissionen har för att fastställa böter eller att riktlinjerna är stränga, har de överträdelser mot vilka sanktionsåtgärder vidtogs i beslutet om organiska peroxider och i metakrylatbeslutet ägt rum vid samma tid som den överträdelse mot vilken sanktionsåtgärder vidtagits i det angripna beslutet. Tillämpningen av riktlinjerna, i vilka det föreskrivs högre böter vid upprepade överträdelser, följer endast av att kommissionens handläggning av detta ärende har tagit en onormalt lång tid. Det är emellertid inte sökanden som ska lida av de skadliga följderna av kommissionens bristande omsorg i handläggningen av detta ärende.

95 Kommissionen har bestritt sökandens argument.

— Tribunalens bedömning

96 Vad för det första gäller sökandens anmärkning att kommissionen har åsidosatt proportionalitetsprincipen på grund av höjningen med 90 procent av bötesbeloppet på

grund av förekomsten av upprepade överträdelser i förevarande fall skulle vara oproportionerlig, erinrar tribunalen för det första om att kommissionen med stöd av artikel 23.2 och 23.3 i förordning nr 1/2003 genom beslut får ålägga företag böter om de har överträtt artikel 81 EG och därvid ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått.

97 I punkt 28 första strecksatsen i riktlinjerna anges dessutom följande:

”Grundbeloppet kan höjas om kommissionen konstaterar att det finns försvårande omständigheter, till exempel följande:

— Ett företag fortsätter med eller upprepar en identisk eller liknande överträdelse efter det att kommissionen eller en nationell konkurrensmyndighet har konstaterat att företaget har överträtt bestämmelserna i artikel 81 [EG] eller artikel 82 [EG]. Grundbeloppet höjs med upp till 100 % för varje överträdelse som fastställs ...”

98 Tribunalen konstaterar därefter att artikel 23.2 och 23.3 i förordning nr 1/2003 utgör den relevanta rättsliga grund med stöd av vilken kommissionen vid bestämmande av bötesbeloppet får beakta en upprepning av en överträdelse (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom i det ovan i punkt 52 nämnda målet Danone, punkterna 27–29).

99 De riktlinjer som kommissionen har antagit för att beräkna bötesbeloppet innebär dessutom att företagens rättssäkerhet säkerställs, eftersom den metod som kommissionen har åtagit sig att följa vid fastställandet av böterna slås fast däri (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom i det ovan i punkt 52 nämnda målet Danone, punkt 23). Administrationen kan, i ett enskilt fall, inte avvika därifrån utan att

ange skäl som är förenliga med likabehandlingsprincipen (domstolens dom av den 18 maj 2006 i mål C-397/03 P, Archer Daniels Midland och Archer Daniels Midland Ingredients mot kommissionen, REG 2006, s. I-4429, punkt 91).

100 Det framgår för övrigt av rättspraxis att kommissionens tidigare beslutspraxis inte utgör den rättsliga ramen för åläggande av böter på konkurrensområdet (förstainstansrättens dom av den 30 september 2003 i mål T-203/01, Michelin mot kommissionen, REG 2003, s. II-4071, punkt 292). Kommissionen har ett stort utrymme för skönsmässig bedömning vid fastställande av bötesbelopp och den är inte bunden av sina tidigare bedömningar (se domstolens dom av den 24 september 2009 i de förenade målen C-125/07 P, C-133/07 P och C-135/07 P, Erste Group Bank m.fl. mot kommissionen, REG 2009, s. I-8681, punkt 123 och där angiven rättspraxis). Syftet med detta stora utrymme för skönsmässig bedömning är att kommissionen ska kunna främja att företagen respekterar konkurrensreglerna (se, för ett liknande resonemang, förstainstansrättens dom av den 29 april 2004 i de förenade målen T-236/01, T-239/01, T-244/01-T-246/01, T-251/01 och T-252/01, Tokai Carbon m.fl. mot kommissionen, REG 2004, s. II-1181, punkt 216). Kommissionen är i samband härmed inte skyldig att tillämpa en exakt matematisk formel (domen i det ovannämnda målet Michelin mot kommissionen, punkt 292).

101 Den omständigheten att kommissionen tidigare har tillämpat en viss bötesnivå för vissa typer av överträdelser hindrar den inte från att höja denna nivå inom de gränser som föreskrivs i förordning nr 1/2003, om detta är nödvändigt för att säkerställa genomförandet av gemenskapens konkurrenspolitik. En effektiv tillämpning av gemenskapens konkurrensregler kräver tvärtom att kommissionen vid varje tillfälle kan anpassa bötesnivån efter vad denna politik kräver (domstolens dom av den 28 juni 2005 i de förenade målen C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P-C-208/02 P och C-213/02 P, Dansk Rørindustri m.fl. mot kommissionen, REG 2005, s. I-5425, punkt 169, och förstainstansrättens dom i det ovan i punkt 51 nämnda målet Groupe Danone mot kommissionen, punkt 395).

102 Det ska i förevarande fall för det första konstateras att kommissionen handlade enligt artikel 23.2 och 23.3 i förordning nr 1/2003 och enligt punkt 28 första strecksatsen i riktlinjerna när den i det angripna beslutet fastställde höjningen av böternas

grundbelopp till 90 procent på grund av förekomsten av upprepade överträdelser, vilket sökanden inte har bestritt. Tvärtemot vad sökanden har hävdat, och enligt den rättspraxis som angetts i punkterna 100 och 101 ovan, innebar den omständigheten att kommissionen påfört sökanden en höjning med 50 procent av böternas basbelopp i tidigare beslut inte heller att kommissionens utrymme för skönsmässig bedömning för fastställandet av höjningen av böternas grundbelopp inskränktes i det angripna beslutet.

103 Det ska vidare påpekas att sökanden inte har framfört något argument som kan styrka att kommissionen, med hänsyn till de omständigheter i förevarande fall som visar sökandens starka benägenhet att bortse från konkurrensreglerna, i förevarande fall överskred sitt utrymme för skönsmässig bedömning när den höjde böternas grundbelopp med 90 procent.

104 Sökanden har följaktligen inte lyckats visa att kommissionen överträdde proportionalitetsprincipen, såsom den definierats i punkt 63 ovan, när den på grund av förekomsten av upprepade överträdelser höjde grundbeloppet för de böter som ålagts sökanden med 90 procent.

105 I den mån som sökanden har hävdat att en höjning med 90 procent av böternas grundbelopp på grund av förekomsten av upprepade överträdelser är oproportionerlig, eftersom Elf Aquitaine har påförts en höjning med 70 procent av böternas grundbelopp som avskräckande verkan, ska detta argument dessutom förkastas såsom verkningslöst.

106 Det ska för det första påpekas att eftersom det är utrett att höjningen med 70 procent av böternas grundbelopp inte har ålagts sökanden, utan endast Elf Aquitaine, med vilket företag sökanden vid den tidpunkt då det angripna beslutet antogs inte längre utgjorde ett enda företag, i den mening som avses i artikel 81 EG, kan denna höjning inte beaktas för att bedöma huruvida de böter som endast har påförts sökanden på grund av förekomsten av upprepade överträdelser är oproportionerlig. Dessutom och

under alla omständigheter uppfyller dessa två höjningar två olika avskräckningssyften. Om den höjning med 90 procent av böternas grundbelopp som påförts sökanden i artikel 2 d i det angripna beslutet motiveras av det ytterligare behovet att avskräcka sökanden med hänsyn till dess benägenhet att bortse från konkurrensreglerna, uppfyller den höjning med 70 procent av böternas grundbelopp som i artikel 2 e i detta beslut påförts Elf Aquitaine behovet av att säkerställa att de böter som påförts det sistnämnda företaget har en avskräckande verkan, med hänsyn till att detta företag till följd av sin betydligt större totala omsättning i förhållande, till de övriga kartellmedlemmarna, lättare kunde uppbringa de medel som behövdes för att betala böterna.

107 Sökandens anmärkning som avser ett åsidosättande av proportionalitetsprincipen ska följaktligen avvisas som delvis grundlös och delvis verkningslös.

108 Vad för det andra gäller sökandens anmärkning att kommissionen har åsidosatt likabehandlingsprincipen, eftersom kommissionen i det angripna beslutet inte kunde påföra sökanden en annan höjning av böternas grundbelopp än höjningen med 50 procent som kommissionen har ålagt sökanden i de fyra beslut som antogs mellan åren 2003 och 2006, erinrar tribunalen om att denna princip enligt rättspraxis kräver att lika situationer inte får behandlas olika och olika situationer inte får behandlas lika, såvida det inte finns sakliga skäl för en sådan behandling (se domstolens dom av den 3 maj 2007 i mål C-303/05, Advocaten voor de Wereld, REG 2007, s. I-3633, punkt 56 och där angiven rättspraxis).

109 Det ska i förevarande fall påpekas att enbart den omständigheten att kommissionen i sin tidigare beslutspraxis har fastställt en viss höjning av böternas grundbelopp, i enlighet med den rättspraxis som angetts i punkterna 100 och 101 ovan, inte innebär att kommissionen med hänsyn till omständigheterna i förevarande fall hade berövats

möjligheten att i det angripna beslutet höja denna procentsats inom de gränser som den fastställt i riktlinjerna för att förmå sökanden att ändra sitt konkurrensbegränsande beteende.

110 Sökandens anmärkning, som avser ett åsidosättande av likabehandlingsprincipen, som följer av att grundbeloppet för de böter som har påförts sökanden på grund av förekomsten av upprepade överträdelser höjts med 90 procent, kan följaktligen inte godtas, då den saknar grund.

111 Vad för det tredje gäller sökandens anmärkning att kommissionen åsidosatte principen om god förvaltningssed när den höjde böternas grundbelopp med 90 procent på grund av förekomsten av upprepade överträdelser, erinrar tribunalen om att enligt rättspraxis bör, när gemenskapens institutioner ges utrymme för sådan skönsmässig bedömning, särskilt stor vikt läggas vid att de garantier som tillhandahålls av gemenskapens rättsordning i fråga om administrativa förfaranden uppfylls. Dessa garantier innebär bland annat att den behöriga institutionen är skyldig att omsorgsfullt och opartiskt pröva alla omständigheter som är relevanta i det aktuella fallet (domstolens dom av den 21 november 1991 i mål C-269/90, Technische Universität München, REG 1991, s. I-5469, punkt 14, svensk specialutgåva, volym 11, s. I-453, förstainstansrättens dom av den 24 januari 1992 i mål T-44/90, La Cinq mot kommissionen, REG 1992, s. II-1, punkt 86, och av den 20 mars 2002 i mål T-31/99, ABB Asea Brown Boveri mot kommissionen, REG 2002, s. II-1881, punkt 99).

112 Det är i förevarande fall viktigt att understryka att, såsom framgår av skälen 525–527 i det angripna beslutet, kommissionen, som enligt den rättspraxis som har angetts i punkt 100 ovan inte är skyldig att tillämpa en exakt matematisk formel vid fastställandet av böterna, gjorde rätt när den ansåg att det fanns anledning att påföra en betydande höjning av böternas grundbelopp, eftersom ”de första böterna [som avsåg sökanden] inte förmådde den att ändra sitt uppförande” (skäl 525 i det angripna

beslutet). Sökanden har dessutom varken framfört argument eller bevis som stöd för sitt påstående att kommissionen inte gjorde en omsorgsfull och opartisk prövning av de faktiska omständigheterna i förevarande fall som kunde motivera att kommissionen påförde den en höjning med 90 procent av böternas grundbelopp, med hänsyn till dess starka benägenhet att bortse från konkurrensreglerna.

113 Sökanden har följaktligen inte styrkt att kommissionen i förevarande fall har åsidosatt principen om god förvaltningssed.

114 Sökandens argument kan i detta avseende inte godtas, då det saknar grund. Enligt detta argument är det inte sökanden som ska lida av de skadliga följderna av kommissionens bristande omsorg i handläggningen av förevarande ärende. Detta ledde till att kommissionen på de faktiska omständigheterna i förevarande fall tillämpade riktlinjer, enligt vilka det ska vidtas allvarliga sanktionsåtgärder mot ett beteende som består av upprepade överträdelser. Sökanden har inte framfört något argument eller bevis som styrker att kommissionen inte har handlagt förevarande ärende inom rimlig tid. Eftersom en effektiv tillämpning av unionens konkurrensregler kräver att kommissionen när som helst kan anpassa bötesnivån till kraven i konkurrenspolitiken (se förstainstansrättens dom i det ovan i punkt 51 nämnda målet Danone, punkterna 210–212 och där angiven rättspraxis), kan vidare kommissionen inte kritiseras för att den, för att fastställa höjningen av böternas grundbelopp på grund av förekomsten av upprepade överträdelser, har grundat sig på riktlinjerna. Sökanden har inte bestritt att dessa är tillämpliga på de faktiska omständigheterna i förevarande fall.

115 Sökandens tredje anmärkning kan följaktligen inte godtas, då den saknar grund. Talan kan således inte vinna bifall på den andra grunden i sin helhet.

b) Den tredje grunden: Underlåtenhet att bevilja sökanden en nedsättning av böterna enligt 2002 års meddelande om samarbete

Parternas argument

116 Sökanden har hävdat att kommissionen har gjort sig skyldig till felaktig rättstillämpning när den inte beviljade sökanden en nedsättning av böterna med 30–50 procent enligt 2002 års meddelande om samarbete. Sökanden var det andra företag som den 18 oktober 2004 ingav en ansökan till kommissionen enligt detta meddelande. De uppgifter som sökanden lämnade kommissionen utgjorde vidare ett betydande mervärde, med hänsyn till de uppgifter som kommissionen vid denna tidpunkt förfogade över i sina handlingar. Sökanden har dessutom begärt att tribunalen inom ramen för sin fulla prövningsrätt ska bevilja den en nedsättning med 30–50 procent av de böter som den ålagts.

117 Sökanden har för det första påpekat att kommissionens resonemang i det angripna beslutet strider mot den strikt kronologiska tolkningen i dess väteperoxidbeslut. Kommissionen beviljade i det sistnämnda beslutet, trots de begränsade uppgifter som lämnats, en nedsättning av böterna med 40 procent till det andra företag som hade ingett en ansökan enligt 2002 års meddelande om samarbete.

118 Sökanden har för det andra hävdat att de uppgifter som den lämnat till kommissionen gav denna möjlighet att styrka de uppgifter som tidigare endast förekom i EKA:s ansökan om immunitet. Kommissionen hade således fel när den i skälen 565–577 i det angripna beslutet konstaterade att de uppgifter som sökanden hade lämnat inte medfört något betydande mervärde, eftersom de endast gjort det möjligt att bekräfta de uppgifter som kommissionen redan förfogade över och som lämnats till den, dels

av EKA i dess ansökan om immunitet, dels i Finnish Chemicals svar av den 10 september 2004 på kommissionens begäran om upplysningar.

119 Sökanden har för det första noterat att Finnish Chemicals i sitt svar av den 10 september 2004 på kommissionens begäran om upplysningar nöjde sig med att besvara frågorna om dess organisation och att bekräfta att de av EKA angivna mötena hade hållits samt namnet på deltagarna vid dessa möten. Finnish Chemicals har dock varken angett ämnet för dessa möten eller styrkt EKA:s uppgifter att det förelåg en kartell på marknaden för natriumklorid.

120 Sökanden har för det andra gjort gällande att den är det första företag som har styrkt EKA:s uttalanden och särskilt följande fem uppgifter. Sökanden har för det första bekräftat att det under 1990-talet hade införts ett system för fördelning av kunder och försäljningsvolymer och att detta system upphörde i början av år 2000. Sökanden styrkte därefter EKA:s muntliga ansökan om immunitet, enligt vilken det förelåg ett kompensationssystem som, när det konstaterats en positiv skillnad mellan de volymer som tilldelats en deltagare i kartellen och dennes genomförda försäljning, gav de missgynnade producenterna möjlighet att öka sina volymer följande år. Sökanden angav dessutom att framgång vunnits med tre prishöjningar. Sökanden har dessutom lämnat många uppgifter om konflikten mellan kartellens medlemmar i fråga om kunden MODO. Sökanden angav slutligen att kartellen upphörde år 2000 till följd av att program för iakttagande av konkurrensrätten hade antagits.

121 Det framgår av det ovanstående att de uppgifter som sökanden lämnade gjorde det möjligt för kommissionen att styrka och komplettera EKA:s uppgifter vad avsåg kartellens art och varaktighet, dess sätt att fungera samt dess inverkan på den berörda marknaden. Det rörde sig härvid om uppgifter som Finnish Chemicals inte hade bekräftat i sitt svar av den 10 september 2004 på kommissionens begäran om upplysningar.

122 Sökandens bidrag har vidare ett betydande mervärde, eftersom sökanden i sin beskrivning av överträdelsen, vilken liknar EKA:s beskrivning, gjorde det möjligt att styrka de väsentliga uppgifterna om kartellen och förbättra kommissionens möjligheter att fastställa överträdelsen. EKA:s ansökan om immunitet hade, tagen för sig, endast ett begränsat bevisvärde. Såsom EKA erkände i sin muntliga ansökan om immunitet hade de uppgifter som företaget lämnat inte alltid kunnat kontrolleras och kunde således ha bestritts av andra medlemmar av kartellen. Såsom kommissionen har konstaterat i flera andra beslut utgör redan det förhållandet att uppgifter, som kommissionen redan innehar, styrks skäl för att sätta ned böterna enligt 2002 års meddelande om samarbete.

123 Sökanden har för det tredje hävdat att de uppgifter som den har lämnat till kommissionen belyste ett visst antal nya uppgifter som kommissionen inte tidigare innehade och som således väsentligt förbättrade dess möjligheter att fastställa de aktuella faktiska omständigheterna. Sökanden har även påpekat att det framgår av rättspraxis att kommissionen inte kan prioritera vissa handlingar som ett företag har lämnat till förfång för handlingar som ett annat företag tidigare har lämnat, varvid bedömningen av mervärdet av de uppgifter som ett företag lämnar inte kan bero på kommissionens val att använda dem eller inte.

124 Såsom sökanden angav i punkterna 210 och 211 i sitt yttrande som svar på meddelandet om invändningar, underrättade den för det första kommissionen om att det förelåg en handling som det hänvisats till i skäl 76 i det angripna beslutet. Sökanden hade inte bevarat någon kopia av denna handling, i vilken det för varje gemensam kund angavs vilka försäljningsvolymer som var och en av producenterna av natriumklorid hade rätt att leverera till kunderna inom ramen för avtalet om fördelning av marknaderna. Förekomsten av en sådan handling visar i vilken utsträckning kartellen var strukturerad.

125 Sökanden var för det andra, enligt sitt yttrande som svar på meddelandet om invändningar, det första företag som identifierade de kunder i Kontinentaleuropa som var föremål för en fördelning av försäljningsvolymer mellan natriumkloridproducenterna. Sökanden anser följaktligen att denna information kunde göra det möjligt för kommissionen att bedöma kartellens geografiska utsträckning och sålunda kunde ha tjänat som grund för begäran om upplysningar, för att kontrollera att prishöjningarna väl hade tillämpats. Sökanden har i detta avseende angett att, tvärtemot vad kommissionen har påstått, endast två av de nio kunder som identifierats av sökandens företrädare, L., redan hade identifierats av EKA.

126 Sökanden har för det fjärde, först gjort gällande att det angripna beslutets ordalydelse visar att kommissionen grundade sig på flera uppgifter som sökanden hade lämnat för att fastställa förekomsten av en överträdelse och styrka ett visst antal bevis från andra källor. Sökanden har härvidlag hänvisat till skälen 76, 98, 207, 254, 273 och 284 i det angripna beslutet samt till fotnoterna 116, 118, 142, 259, 305, 325 och 337 i detta beslut.

127 Sökanden angav därefter att, tvärtemot vad kommissionen har påstått, skäl 254 i det angripna beslutet inte avser ett möte som hölls under våren 2000 och som inte har kunnat styrkas, utan ett möte som ägde rum år 1999 med Finnish Chemicals. Det sistnämnda företaget förklarade under detta möte sig ”vara den enda leverantören [för kunden] MODO, [till följd av] ett avtal mellan dess moderbolag och MODO, vilket därmed bryter det avtal som föreligger mellan EKA, Finnish Chemicals och [företaget självt] i fråga om dess kunder”.

128 Kommissionen har bestritt sökandens argument.

Tribunalens bedömning

129 I 2002 års meddelande om samarbete har kommissionen fastställt de villkor på vilka företag som samarbetar med kommissionen under dess undersökning av ett kartellärende kan befrias från böter eller beviljas en nedsättning av de böter som annars skulle ha ålagts dem.

130 Med stöd av punkt 20 i 2002 års meddelande om samarbete kan ”[f]öretag som inte uppfyller villkoren [för att befrias från böter] ... beviljas nedsättning av böter som annars skulle ha ålagts dem”.

131 I punkt 21 i 2002 års meddelande om samarbete anges att ”[f]ör att uppfylla villkoren [för att beviljas en nedsättning av böter enligt punkt 20 i detta meddelande] måste ett företag förse kommissionen med bevis på den misstänkta överträdelsen som har ett betydande mervärde jämfört med dem som kommissionen redan har samlat in. Dessutom måste det upphöra med sin inblandning i den misstänkta överträdelsen senast vid den tidpunkt då företaget inkommer med bevismaterialet”.

132 I punkt 23 b första stycket i 2002 års meddelande om samarbete anges tre kategorier för nedsättning av böter. Det första företaget som uppfyller villkoren i punkt 21 i detta meddelande har rätt att få en nedsättning av böterna med mellan 30 och 50 procent, det andra företaget en nedsättning av böterna med mellan 20 och 30 procent och de följande företagen en nedsättning av böterna med högst 20 procent.

133 I punkt 23 b andra stycket i 2002 års meddelande om samarbete anges att ”[f]ör att bestämma nivån av nedsättning inom dessa kategorier kommer kommissionen att beakta tidpunkten för inlämnandet av bevismaterialet som uppfyller villkoren i punkt 21 [i detta meddelande] och i vilken omfattning det representerar mervärde. Den kan också beakta i vilken grad och med vilken kontinuitet företaget samarbetar efter det datum bevismaterialet lämnats in.”

134 Enligt rättspraxis har kommissionen dessutom ett stort utrymme för skönsmässig bedömning vad gäller hur den beräknar böterna och den kan härvid beakta ett stort antal olika faktorer, däribland berörda företags samarbete under institutionens undersökning. Kommissionen måste härvid göra komplicerade bedömningar av de faktiska omständigheterna, exempelvis vad rör respektive företags samarbete (domstolens dom av den 10 maj 2007 i mål C-328/05 P, SGL Carbon mot kommissionen, REG 2007, s. I-3921, punkt 81, och domen i de ovan i punkt 63 nämnda förenade målen Gütermann och Zwicky mot kommissionen, punkt 219).

135 Inom ramen för bedömningen av det samarbete som tillhandahålls av medlemmarna i en konkurrensbegränsande samverkan kan dessutom endast en uppenbart oriktig bedömning från kommissionens sida ifrågasättas med framgång, eftersom kommissionen har ett stort utrymme att skönsmässigt bedöma kvaliteten på och nyttan av det samarbete som tillhandahålls av ett företag, exempelvis i förhållande till andra företags samarbete (domen i det ovan i punkt 134 nämnda målet SGL Carbon mot kommissionen, punkt 88). Det ska även erinras om att även om kommissionen är skyldig att förklara varför den anser att de uppgifter som företag lämnar till följd av ett meddelande om samarbete utgör ett bidrag som motiverar eller inte motiverar en nedsättning av de böter som åläggs, ankommer det på de företag som avser att bestrida kommissionens beslut i detta hänseende att visa att kommissionen, om den inte hade haft sådana uppgifter som lämnats frivilligt av företagen, inte skulle ha varit i stånd att styrka de väsentliga delarna av överträdelsen och följaktligen att anta ett beslut om åläggande av böter (domen i de ovan i punkt 100 nämnda förenade målen Erste Group Bank m.fl. mot kommissionen, punkt 297).

136 Nedsättning av böter på grund av samarbete från de företag som deltagit i överträdelsen av konkurrensrätten har dessutom sin grund i uppfattningen att sådant samarbete underlättar kommissionens uppgift att fastställa överträdelsen och i förekommande fall få den att upphöra (domen i de ovan i punkt 101 nämnda förenade målen Dansk Rørindustri m.fl. mot kommissionen, punkt 399, och förstainstansrättens dom av den 14 maj 1998 i mål T-338/94, Finnboard mot kommissionen, REG 1998, s. II-1617, punkt 363). Med hänsyn till syftet med nedsättningen kan kommissionen inte bortse från nyttan av de tillhandahållna upplysningarna. Nyttan beror nödvändigtvis på det bevismaterial som kommissionen redan förfogar över (domen i de ovan i punkt 63 nämnda förenade målen Gütermann och Zwicky mot kommissionen, punkt 220).

137 Det framgår dessutom av rättspraxis att när ett företag genom samarbetet, på ett mindre precist och tydligt sätt, endast bekräftar vissa upplysningar som redan har lämnats av ett annat företag som en samarbetsåtgärd, kan den grad av samarbete som det förstnämnda företaget har bidragit med, trots att det inte helt saknar intresse för kommissionen, inte betraktas som jämförbar med det samarbete som det företag har bidragit med som var först med att tillhandahålla nämnda upplysningar. Ett uttalande som endast innehåller en begränsad bekräftelse av uppgifter som kommissionen redan hade tillgång till underlättar nämligen inte kommissionens uppgift på ett väsentligt sätt och räcker därför inte för att motivera en nedsättning av bötesbeloppet på grund av samarbete (se, för ett liknande resonemang, förstainstansrättens dom av den 8 juli 2004 i mål T-44/00, Mannesmannröhren-Werke mot kommissionen, REG 2004, s. II-2223, punkt 301, förstainstansrättens dom i det ovan i punkt 51 nämnda målet Danone, punkt 455, och domen i de ovan i punkt 63 nämnda förenade målen Gütermann och Zwicky mot kommissionen, punkt 222).

138 Slutligen medför inte ett företags samarbete under utredningen någon rätt till en nedsättning av böterna, när samarbetet inte går längre än vad som följer av företagets skyldigheter enligt artikel 18 i förordning nr 1/2003 (förstainstansrättens dom av den 10 mars 1992 i mål T-12/89, Solvay mot kommissionen, REG 1992, s. II-907, punkterna 341 och 342, och förstainstansrättens dom i det ovan i punkt 51 nämnda målet Danone, punkt 451).

139 Det ska i förevarande fall inledningsvis påpekas att det är utrett att sökanden, såsom framgår av skäl 561 i det angripna beslutet, var det andra företag efter EKA som ingav en ansökan enligt 2002 års meddelande om samarbete. Såsom kommissionen påpekade i skäl 565 i det angripna beslutet, utan att sökanden har bestritt detta, är det vidare endast de upplysningar som förekommer i punkt 3 i svaret, av den 18 oktober 2004, på kommissionens begäran om upplysningar av den 10 september 2004 (nedan kallat sökandens svar), som utgör upplysningar som går utöver sökandens skyldighet att svara på den begäran om upplysning som kommissionen riktade till den enligt artikel 18 i förordning nr 1/2003. De upplysningar som förekommer i punkt 3 i sökandens svar och som rör det samtal som sökanden hade med sin anställde, L., avser direkt de faktiska omständigheterna i fråga om den aktuella överträdelsen.

140 Det är således endast med avseende på de upplysningar som förekommer i punkt 3 i sökandens svar som sökandens fyra anmärkningar ska prövas. Sökanden har gjort dessa anmärkningar för att tribunalen ska fastställa att kommissionen gjorde sig skyldig till en uppenbart felaktig bedömning när den ansåg att de upplysningar som sökanden hade lämnat inte hade något betydande mervärde och att de således inte motiverade att det beviljades en nedsättning med 30–50 procent av de böter som den ålagts.

141 Vad för det första gäller sökandens anmärkning att kommissionen i det angripna beslutet borde ha beviljat sökanden en nedsättning av böterna, på samma sätt som kommissionen gjorde i väteperoxidbeslutet, trots de mycket begränsade uppgifter som sökanden lämnade om den kartell som var aktuell i det sistnämnda beslutet, kan den inte godtas, då den saknar grund. Förutom den omständigheten att kommissionen inte med hänsyn till sin egen beslutspraxis, utan mot bakgrund av 2002 års meddelande om samarbete, är skyldig att undersöka huruvida det samarbete som ett företag erbjuder motiverar en nedsättning av böterna, ger sökandens argument inte möjlighet att fastställa att de upplysningar som sökanden har lämnat utgör ett betydande mervärde under de omständigheter som råder i förevarande fall, med hänsyn till de

bevis som kommissionen förfogade över vid tidpunkten för sökandens ansökan enligt detta meddelande.

142 Vad för det andra gäller sökandens anmärkning att den var det första företag som styrkte de upplysningar som lämnats av EKA i dess muntliga ansökan om immunitet, ska de fem upplysningar som enligt sökanden utgör ett betydande mervärde för kommissionen undersökas.

143 I den mån som sökanden underrättade kommissionen om att ”ett system för fördelning av kunder och volymer [hade] införts [i] slutet [av år] 1993 av vissa natriumkloridproducenter”, påpekade kommissionen, i skäl 569 i det angripna beslutet, att ”[sökanden] i allmänna ordalag [hade] bekräftat att detta system förelåg, men inte [hade] lämnat något skriftligt bevis från den period som uppgifterna gäller som gjorde det möjligt att förbättra möjligheterna att fastställa de aktuella faktiska omständigheterna”. Tribunalen konstaterar i detta avseende att kommissionen inte gjorde sig skyldig till någon uppenbart felaktig bedömning när den fann att denna information inte kunde ha något betydande mervärde. Förutom den omständigheten att det framgår av EKA:s muntliga ansökan om immunitet att detta företag redan hade underrättat kommissionen om ett sådant system, har sökanden varken bekräftat denna information genom skriftliga bevis eller ytterligare preciserat vilka datum, platser, sätt och belopp som denna fördelning av volymer och kunder gäller. Enligt ovan i punkt 137 angiven rättspraxis kan följaktligen enbart den omständigheten att sökanden muntligen förklarat att det förekommit en fördelning av volymer och kunder inte anses som ett betydande mervärde.

144 Vad därefter gäller den information som sökanden lämnat, enligt vilken det förelåg ett kompensationssystem mellan de missgynnade producenterna som gjorde det möjligt för dem att öka sina volymer det följande året, erinrar tribunalen om att, såsom det redovisats i punkt 143 ovan, kommissionen i skäl 569 påpekade att ”vad avser systemet för uppdelning av marknaderna för natriumklorid ha[de] [den] redan erhållit

dessa upplysningar i samband med EKA:s muntliga uttalande" och att "[sökanden] i allmänna ordalag ha[de] bekräftat att detta system förelåg, men inte ha[de] lämnat något skriftligt bevis från den period som uppgifterna gäller som gjorde det möjligt att förbättra kommissionens möjligheter att fastställa de aktuella faktiska omständigheterna". Det ska i detta avseende konstateras att kommissionen inte gjorde sig skyldig till någon uppenbart felaktig bedömning när den fann att denna information inte hade ett betydande mervärde. Förutom den omständigheten att det framgår av EKA:s muntliga ansökan om immunitet att detta företag redan hade underrättat kommissionen om det kompensationssystem som införts i vissa av medlemsstaterna, har sökanden varken lämnat något skriftligt bevis som styrker att detta system föreligger eller närmare uppgifter i sitt muntliga uttalande beträffande datumen, platserna och sätten för detta system.

145 Vad dessutom avser den omständigheten att sökanden underrättade kommissionen om att tre prishöjningar hade varit framgångsrika, angav kommissionen, i skäl 572 i det angripna beslutet, att "vad avser prishöjningarna åren 1993, 1994 och 1995 bekräftade [L.] i allmänna ordalag de upplysningar som EKA redan lämnat utan att spontant ange andra närmare uppgifter om de aktuella beteendena". Tribunalen konstaterar i detta avseende att kommissionen inte gjorde sig skyldig till någon uppenbart felaktig bedömning när den fann att denna information inte kunde ha ett betydande mervärde. Förutom den omständigheten att det framgår av EKA:s muntliga ansökan om immunitet att detta företag redan hade lämnat kommissionen detaljerade uppgifter om prishöjningarnas frekvens, belopp och mekanism har sökanden till stöd för sina påståenden varken lämnat bevis eller ytterligare detaljer utöver dem som kommissionen redan hade. Sökanden har därför inte väsentligt förbättrat kommissionens möjligheter att bevisa dessa uppgifter, i den mening som avses i ovan i punkt 137 angiven rättspraxis.

146 Vad dessutom gäller de "många upplysningar om konflikten mellan kartellens deltagare" till följd av kunden MODO:s beslut att från och med mitten av år 1998 inte längre göra sina inköp hos sökanden och de olika möten som under år 1999 och under våren 2000 följde på varandra och som sökanden underrättade kommissionen om, ska det påpekas att kommissionen bland annat i skäl 573 i det angripna beslutet angav att "uttalandena från [L.] har bekräftat de viktigaste uppgifterna i EKA:s och Finnish

Chemicals uttalanden, men ... har inte belyst nya uppgifter eller ytterligare bevis som väsentligt förbättrar kommissionens möjligheter att fastställa de aktuella sakuppgifterna". Det ska härvid konstateras att kommissionen inte gjorde sig skyldig till någon uppenbart felaktig bedömning när den fann att denna information inte hade något betydande mervärde. Förutom den omständigheten att EKA i sin muntliga ansökan om immunitet underrättade kommissionen om konflikten mellan kartellens medlemmar i fråga om kunden MODO, måste det påpekas att sökanden varken har lämnat bevis eller närmare uppgifter till stöd för sina påståenden som gjort det möjligt för kommissionen att styrka de sakuppgifter som bevisade överträdelsen och som den, såsom framgår av skälen 215 och 216 i det angripna beslutet, borde ha fastställt på grundval av de handlingar som Finnish Chemicals tillhandahållit.

147 Vad dessutom gäller sökandens information att kartellen, till följd av att det infördes program för att följa konkurrenslagstiftningen, upphörde i mitten av år 2000, angav kommissionen i skäl 575 i det angripna beslutet, att "[L.] endast bekräftat EKA:s uttalande om vad programmen [för att följa konkurrenslagstiftningen] haft för följder, utan att tillföra ny bevisning i detta avseende". Tribunalen konstaterar härvidlag att kommissionen inte gjorde sig skyldig till någon uppenbart felaktig bedömning när den fann att denna information inte hade ett betydande mervärde. Förutom den omständigheten att denna enda information brister i tydlighet i förhållande till det exakta datum som kommissionen fastställde för att konstatera att överträdelsen upphört, det vill säga den 9 februari 2000 (se artikel 1 e i det angripna beslutet), innebar sökandens enda muntliga bekräftelse på denna information som kommissionen redan förfogade över inte att kommissionens uppgift väsentligt underlättades, i den mening som avses i ovan i punkt 137 angiven rättspraxis.

148 Mot bakgrund av det ovanstående kan sökanden inte vinna framgång med sin anmärkning som går ut på att de upplysningar som den har lämnat till kommissionen och som styrker de upplysningar som denna redan förfogade över hade ett betydande mervärde.

149 För det tredje ska tribunalen – i den mån som sökanden har hävdat att vissa upplysningar som den har lämnat till kommissionen belyste nya omständigheter som kommissionen inte tidigare hade kännedom om och som således väsentligt bidragit till att förbättra dess möjligheter att fastställa de aktuella sakuppgifterna – undersöka de två upplysningar som sökanden hänvisat till som stöd för denna anmärkning.

150 Vad för det första gäller den omständigheten att sökanden underrättade kommissionen om att det förelåg en förteckning som den inte hade sparat och i vilken det, för varje för kartellens medlemmar gemensamma, kund angavs vilka försäljningsvolymer som medlemmarna levererade till den, ska det konstateras att kommissionen inte gjorde sig skyldig till någon uppenbart felaktig bedömning när den inte beviljade någon nedsättning av böterna på grund härav. Eftersom sökanden, såsom kommissionen påpekade i skäl 76 i det angripna beslutet, inte hade lämnat den denna förteckning kan en sådan information inte göra det möjligt för den att fastställa de sakförhållanden som den aktuella överträdelsen består i.

151 Vad därefter gäller den omständigheten att sökanden var det första företag som identifierade de kunder i Kontinentaleuropa som omfattats av en fördelning av volymer, vilket gjorde det möjligt för kommissionen att bedöma kartellens geografiska utsträckning och kunde tjäna som grund för begäran om upplysningar, ska det konstateras att även om kommissionen inte specifikt uttalade sig om detta argument i det angripna beslutet, påpekade den dock, i skäl 576 i det angripna beslutet, bland annat att ”kvaliteten och mängden av de upplysningar som [sökanden] lämnat allmänt ska anses vara mycket begränsade” och att ”även om [sökanden] mycket allmänt har kunnat bekräfta vissa aspekter på hur kartellen fungerar, har den inte gjort det på sådant sätt att kommissionens möjligheter att bevisa överträdelsen väsentligt kan förbättras”. Det ska i detta avseende konstateras att kommissionen inte gjorde sig skyldig till någon uppenbart felaktig bedömning. Även om förteckningen över de företag som omfattades av kartellen kompletterade den förteckning som EKA hade lämnat till kommissionen, var en sådan information icke desto mindre – på grund av bristen på detaljer om genomförandet, datumen och siffrorna för det system för fördelning av volymer som dessa företag omfattades av – inte av ett betydande mervärde för kommissionen. Sökanden har vid förhandlingen gjort gällande att kommissionen kunde

ha kompletterat de upplysningar som sökanden hade lämnat till den genom att rikta en begäran om upplysningar till de företag som omfattades av kartellen. Detta argument ger dock inte anledning att ändra denna slutsats. Eftersom sökanden själv inte har lämnat dessa detaljerade upplysningar, som den med nödvändighet hade kännedom om, eftersom den deltog i detta fördelningssystem, ändrar den omständigheten att kommissionen eventuellt kunde styrka eller komplettera dessa upplysningar, genom att använda sina befogenheter att företa undersökning, inte slutsatsen att den information som sökanden hade lämnat inte väsentligt underlättade kommissionens uppgift att konstatera de sakförhållanden som den aktuella överträdelsen bestod i.

152 Tribunalen finner således att det saknas stöd för sökandens tredje anmärkning, enligt vilken de upplysningar som den lämnat till kommissionen och som denna inte tidigare hade kännedom om hade ett betydande mervärde.

153 Vad för det fjärde gäller sökandens anmärkning, enligt vilken det angripna beslutets själva ordalydelse visar att kommissionen grundade sig på flera upplysningar som den hade lämnat för att fastställa att det förelåg en överträdelse och styrka ett visst antal uppgifter från andra källor, ska tribunalen pröva huruvida det framgår av de skäl i det angripna beslutet som sökanden hänvisat till, och som redovisats i punkt 126 ovan, att den faktiskt väsentligt förbättrat kommissionens möjligheter att fastställa de sakförhållanden som den aktuella överträdelsen består i.

154 Vad först gäller skäl 76 i det angripna beslutet och fotnot 116 som avser detta har kommissionen däri beskrivit hur kartellen allmänt fungerade. Kartellen kännetecknades bland annat av ”frekventa kontakter i form av bilaterala eller multilaterala möten och telefonsamtal, dock utan att en specifik plan följdes”. Kommissionen tillade att ”[enligt sökanden] hade en förteckning över gemensamma kunder och försäljningsvolymer

som var och en av de natriumkloridproducenter som var medlemmar av kartellen hade rätt att leverera till dem upprättats alldeles i början av kartellen" och att sökanden "dock inte ingett den aktuella förteckningen till kommissionen". Det ska härvidlag således konstateras att av samma skäl som dem som angetts i punkterna 144 och 150 ovan hade denna information, beträffande vilken kommissionen uttryckligen konstaterade att sökanden inte hade lämnat något materiellt bevis, inte ett betydande mervärde. Kommissionen gjorde sig således inte skyldig till någon felaktig bedömning när den fann att denna information inte hade ett sådant värde.

155 Vad dessutom gäller fotnot 118 i det angripna beslutet har kommissionen påpekat att sökanden "bekräftade [EKA:s muntliga uttalanden angående] förekomsten av en mekanism för uppdelning av marknaden och för kompensationssystem som beskrivits av EKA". Det ska i detta avseende erinras om att även om sökanden har styrkt förekomsten av en sådan konkurrensbegränsande praxis var denna enda information i sig dock inte tillräcklig för att göra det möjligt för kommissionen att bevisa de sakförhållanden som överträdelsen består i. Av samma skäl som dem som redovisats i punkt 144 ovan kan det följaktligen inte anses att denna enda information som kommissionen redan kände till har ett betydande mervärde.

156 Vad därefter gäller skäl 98 i det angripna beslutet och fotnot 142 som avser detta skäl har kommissionen däri bland annat angett att "EKA även har anfört att det omkring år 1995 tillsammans med Finnish Chemicals och [sökanden] beslutades att 'företa en betydande prishöjning som fungerade' för Portugal med hänsyn till escudons värdeminskning", att "de bevis som EKA lämnade visar att företaget år 1995 höjde de tariffer som det tillämpade gentemot sina portugisiska kunder med 31 procent och med 44 procent i förhållande till de priser som tillämpades år 1993", och att "[sökanden] också har åberopat en framgångsrik prishöjning år 1995". Det framgår således av det angripna beslutet att denna prishöjning år 1995 fastställdes på grundval av muntliga upplysningar och handlingar som EKA tillhandahållit, vilket sökanden inte har bestritt. Även om sökandens muntliga information bekräftar EKA:s information kan

den enligt den rättspraxis som angetts i punkt 137 ovan inte anses ha ett betydande mervärde, eftersom EKA redan hade lämnat den och sökanden inte har lämnat ytterligare detaljer om den ovannämnda prishöjningen.

157 Vad dessutom gäller skäl 207 i det angripna beslutet och fotnot 259 som avser detta, har kommissionen däri angett att ”[d]et ska påpekas att i samband med diskussioner mellan Finnish Chemicals och [sökanden] angående [kunden] MODO ringde [L.] upp [B.] (företrädaren för Quadrimex, importör för Finnish Chemicals i Frankrike) för att diskutera de volymer som [sökanden] förlorat” och att ”[L.] vid dessa samtal den 2 och 5 oktober 1998 klagade på den skandinaviska aggressiviteten och krävde en kompensation i volym för [sökanden]”. Det framgår av de handlingar som anges i fotnot 257 i det angripna beslutet och av punkt 4.3.1.20 i detta beslut som har rubriken ”1998 – konflikt kring kunden MODO” att kommissionen, för att fastställa den närmare arten av de kontakter som tagits mellan konkurrenterna i fråga om kunden MODO:s försörjning, datum för dessa kontakter och fördelade volymer, helt och hållet grundade sig på de exakta upplysningar som Finnish Chemicals hade lämnat till den. Kommissionen gjorde sig således inte skyldig till någon uppenbart felaktig bedömning när den fann att den information som sökanden lämnat i detta avseende inte hade ett betydande mervärde.

158 Vad dessutom gäller skäl 254 i det angripna beslutet och fotnot 305 som avser detta, påpekade kommissionen däri att sökanden hade förklarat att ”[L.] tror sig minnas ett möte mellan Finnish Chemicals och [sökanden] för att förstå varför de regler om fördelning som är tillämpliga på MODO inte längre iakttogs” och att ”under detta möte, som [L.] tror ägde rum under det första kvartalet 1999 i Finland, förklarade Finnish Chemicals att företaget blivit exklusiv leverantör för [MODO] [till följd av] ett avtal mellan dess moderbolag och MODO varigenom det existerande avtalet mellan

EKA, Finnish Chemicals och [sökanden] angående denna kund således bröts". Det ska härvidlag påpekas att kommissionen i skäl 255 i det angripna beslutet tillade att "eftersom avtalet mellan MODO och Finnish Chemicals slöts först i september 1999, anser kommissionen dock att [L.] har förväxlat datumen och platserna och att han i själva verket åberopar mötet den 9 november 1999 i Köpenhamn". Förutom den omständigheten att den muntliga information som sökanden lämnat enligt den själv är oviss ("[L.] tror sig minnas"), men även inexakt, konstaterar tribunalen att kommissionen under alla omständigheter, långt ifrån att använda sig av informationen för att fastställa bevis på de sakförhållanden som överträdelsen består i, i skäl 255 i det angripna beslutet uttryckligen påpekat att dessa upplysningar är felaktiga, vilket sökanden för övrigt inte har bestritt. Kommissionen gjorde sig följaktligen inte skyldig till någon felaktig bedömning när den ansåg att denna information, som inte hade styrkts, saknade betydande mervärde.

159 Vad dessutom gäller fotnot 325 i det angripna beslutet hänvisas i denna fotnot till skäl 273 i samma beslut, i vilket kommissionen bland annat påpekade att sökanden "har gjort gällande ett möte mellan EKA, Finnish Chemicals och [företaget självt] 'under våren 2000' beträffande vilket det skäligen kan antas att det är fråga om mötet den 9 februari 2000 som beskrivs i skäl 283 [i det angripna beslutet]". Kommissionen har i det sistnämnda skälet angett att EKA vid sidan om mötet den 9 februari 2000 "har sagt att [företaget] vägrade att delta i varje ny diskussion med konkurrenterna". Kommissionen har i skäl 284 i det angripna beslutet och i fotnot 337, som avser detta skäl, påpekat att "de förändringar som år 1999 skedde på natriumkloridmarknaden inom gemenskapen (särskilt i förhållande till det leveransavtal som slöts mellan Finnish Chemicals och MODO) har lett till att kontakterna mellan natriumkloridproducenterna har upphört och även om några telefonsamtal och möten fortfarande ägde rum i januari och februari 2000 ..., har den vanliga samarbetsnivån som i huvudsak omfattade ansträngningarna att sinsemellan fördela försäljningsvolymerna inte återupplivats". Kommissionen har i fotnot 337 i det angripna beslutet angett att "EKA och [sökanden] hänvisar till sina interna program [för att följa konkurrenslagstiftningen] som har införts år 1999 och år 2000", medan "Finnish Chemicals har angett att kontakterna med konkurrenterna har blivit föråldrade sedan avtalet med [kunden] MODO slöts". Mot bakgrund av det ovanstående ska det påpekas att kommissionen

inte gjorde sig skyldig till någon felaktig bedömning när den ansåg att de upplysningar som sökanden lämnat inte hade något betydande mervärde. Förutom den omständigheten att sökandens information, enligt vilken kartellen upphört efter det att program för att följa konkurrenslagstiftningen införts, brister i tydlighet i förhållande till det exakta datum som kommissionen fastställde för att fastställa att överträdelsen upphört, är det på grundval av de närmare uppgifter som EKA lämnat, såsom det framgår av skäl 290 i det angripna beslutet, som kommissionen har kunnat fastställa att överträdelsen upphörde i och med det möte som branschorganisationen CEFIC höll den 9 februari 2000.

160 Sökanden kan följaktligen inte vinna framgång med sin fjärde anmärkning, enligt vilken det framgår av det angripna beslutets ordalydelse att sökanden lämnat information med ett betydande mervärde. Talan kan därför inte vinna bifall på den tredje grunden i sin helhet.

c) Den fjärde grunden: Underlåtenhet att bevilja sökanden en nedsättning av böterna utanför tillämpningsområdet för 2002 års meddelande om samarbete

161 Sökanden har gjort gällande att kommissionen gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning och felaktig bedömning av de faktiska omständigheterna när den inte beviljade sökanden en nedsättning av böterna utanför tillämpningsområdet för 2002 års meddelande om samarbete. Tribunalen anser att det är lämpligt att pröva denna grunds tre delar i en ordning som delvis skiljer sig från den ordning i vilken sökanden har åberopat dem.

Den andra delgrunden: Kommissionen gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning och felaktig bedömning av de faktiska omständigheterna när den ansåg att sökandens samarbete inte motiverade en nedsättning av böterna på grund av förmildrande omständigheter enligt riktlinjerna

— Parternas argument

162 Sökanden har hävdat att kommissionen gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning och felaktig bedömning av de faktiska omständigheterna i den mån som sökanden inte fått någon nedsättning av böterna på grund av förmildrande omständigheter, trots att det i punkt 29 fjärde strecksatsen i riktlinjerna föreskrivs en sådan nedsättning. Enligt denna punkt – som kommissionen enligt sökanden inte kan tolka restriktivt genom att begränsa dess tillämpning till exceptionella omständigheter – kan ett företag som inte har samarbetat tillräckligt enligt 2002 års meddelande om samarbete få en nedsättning av böterna, om den har samarbetat effektivt och detta samarbete har gått utöver företagets lagstadgade skyldighet att samarbeta.

163 Sökanden har för det första påpekat att kommissionen, i skälen 385–398 i kommissionens beslut av den 20 oktober 2005 om ett förfarande för tillämpning av artikel 81.1 EG (ärende COMP/C.38.281/B.2 – Råtobak – Italien), tillämpade punkt 29 fjärde strecksatsen i riktlinjerna för att bevilja en nedsättning av böterna med 50 procent på grund av förmildrande omständigheter till ett företag för vilket den villkorliga immuniteten från böter som beviljats enligt 2002 års meddelande om samarbete upphävts. Med hänsyn i synnerhet till detta beslut samt till andra beslut från kommissionen är det svårt att förstå varför sökanden, som inte har bestritt de faktiska omständigheterna och som har samarbetat under förfarandet, inte erhåller en nedsättning av böterna på grund av förmildrande omständigheter.

164 Sökanden har för det andra hävdat att den har samarbetat effektivt med kommissionen. Sökanden har inte endast, redan från början av utredningen, erkänt sitt deltagande i överträdelsen, vilket bland annat framgår av att den var det andra företag som samarbetade med kommissionen. Sökanden har även lämnat ett stort antal detaljerade uppgifter som gör det möjligt att närmare ange kartellens art och varaktighet, dess deltagare och dess sätt att fungera, såsom det framgår av de upplysningar som sökanden lämnade i sitt svar av den 18 oktober 2004 på kommissionens begäran om upplysningar.

165 Sökanden har vidare erbjudit ett samarbete som vida övergår det samarbete som följer av dess lagstadgade skyldighet att samarbeta. Sökanden har från och med sin ansökan enligt 2002 års meddelande om samarbete nära och ständigt samarbetat med kommissionen, såsom det framgår av de svar som den lämnade på kommissionens begäran om upplysningar av den 16 februari 2007. Sökanden har sålunda inte endast avstått från sin rätt att inte vittna mot sig själv, utan har även aktivt deltagit i överträdelsens fastställande.

166 Kommissionen har bestritt sökandens argument.

— Tribunalens bedömning

167 Sökanden har hävdat att med hänsyn till dess samarbete med kommissionen under det administrativa förfarandet gjorde denna sig skyldig till felaktig rättstillämpning och felaktig bedömning av de faktiska omständigheterna när den inte beviljade sökanden en nedsättning av böterna enligt punkt 29 fjärde strecksatsen i riktlinjerna.

168 Tribunalen påpekar för det första att kommissionen i punkt 29 fjärde strecksatsen i riktlinjerna, inom ramen för sin befogenhet att bedöma förmildrande omständigheter som den är skyldig att beakta vid fastställandet av bötesbeloppet, har åtagit sig att bevilja en nedsättning av böterna om ett företag ”samarbetar med kommissionen i en omfattning som går utöver tillämpningsområdet för tillkännagivandet om [samarbete] samt företagets lagstadgade skyldighet att samarbeta”.

169 Tillämpningen av punkt 29 fjärde strecksatsen i riktlinjerna kan dock inte få till följd att 2002 års meddelande om samarbete fråntas sin ändamålsenliga verkan. I punkt 1 i 2002 års meddelande om samarbete ”anges ramen för hur företag som medverkar eller har medverkat i hemliga karteller som påverkar gemenskapen skall belönas för att de samarbetar med kommissionen när den undersöker karteller”. Det framgår således av ordalydelsen och systematiken i detta meddelande att företagen i princip endast kan erhålla en nedsättning av böterna på grund av deras samarbete om de uppfyller de stränga villkoren i detta meddelande.

170 Följaktligen kan kommissionen, för att den ändamålsenliga verkan av 2002 års meddelande om samarbete ska kunna bevaras, endast i exceptionella situationer vara skyldig att bevilja en nedsättning av böterna till ett företag på grundval av punkt 29 fjärde strecksatsen i riktlinjerna. Detta är bland annat fallet om ett företags samarbete, även om det går utöver företagets lagliga skyldighet att samarbeta dock utan att det ger det rätt till en nedsättning av böterna enligt 2002 års meddelande om samarbete, objektivt sett är användbart för kommissionen. En sådan användbarhet ska konstateras om kommissionen i sitt slutliga beslut grundar sig på bevis som ett företag har lämnat till den inom ramen för sitt samarbete och kommissionen utan dessa bevis inte helt eller delvis hade kunnat vidta sanktionsåtgärder mot den aktuella överträdelsen.

171 Det ska i förevarande fall påpekas att sökanden inte har anfört något argument eller något bevis som styrker att kommissionen utan dess samarbete inte helt eller delvis kunde vidta sanktionsåtgärder mot den överträdelse som konstaterats i det angripna beslutet. Det framgår vidare och under alla omständigheter av det angripna beslutet att sökandens upplysningar var obestämda, oriktiga och ogrundade (se punkterna 141–159 ovan), varför de saknade nytta för kommissionens arbete med att fastställa de sakförhållanden som överträdelsen bestod i, och som kommissionen vidtog sanktionsåtgärder mot, på grundval av de bevis som den för övrigt förfogade över.

172 Sökanden har följaktligen inte styrkt att kommissionen gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning eller en uppenbart felaktig bedömning när den inte beviljade sökanden en nedsättning av böterna på grundval av punkt 29 fjärde strecksatsen i riktlinjerna.

173 De argument som sökanden har åberopat i detta avseende ändrar inte denna slutsats.

174 Såvida sökanden har hävdat att den borde ha erhållit en nedsättning av böterna, eftersom den avstod från sin grundläggande rätt att inte vittna mot sig själv, kan, för det första, detta argument inte godtas, då det saknar grund. Förutom den omständigheten att sökanden hade friheten att samarbeta med kommissionen eller att bestrida sitt deltagande i den aktuella överträdelsen, hade kommissionen endast varit skyldig att bevilja sökanden en nedsättning av böterna enligt punkt 29 fjärde strecksatsen i riktlinjerna, om de omständigheter som redovisats i punkt 170 ovan hade varit uppfyllda i förevarande fall.

175 Såvida sökanden har gjort gällande att kommissionen i andra ärenden har beviljat en nedsättning av böter till företag för deras samarbete, med stöd av punkt 29 fjärde strecksatsen i riktlinjerna, konstaterar tribunalen, för det andra, att detta argument är verkningslöst. Eftersom det är med hänsyn till omständigheterna i varje enskilt fall

som det ska undersökas huruvida kommissionen helt eller delvis skulle ha kunnat vidta sanktionsåtgärder mot en kartell om ett företag inte hade samarbetat, inverkar ett sådant argument inte på den slutsats som redovisats i punkt 172 ovan. Enligt denna slutsats har sökanden i förevarande fall inte styrkt att kommissionen borde ha beviljat den en nedsättning av böterna utanför tillämpningsområdet för 2002 års meddelande om samarbete.

176 Talan kan följaktligen inte vinna bifall på den fjärde grundens andra del, eftersom den delvis är ogrundad och delvis är verkningslös.

Den första delgrunden: Åsidosättande av principen om god förvaltningssed och proportionalitetsprincipen, med hänsyn till att sökanden inte har bestritt de faktiska omständigheterna samt samarbetat

— Parternas argument

177 Sökanden har hävdat att kommissionen har åsidosatt principen om god förvaltningssed och proportionalitetsprincipen. Sökanden anser att den, med hänsyn till att den erkände sitt deltagande i överträdelsen redan från början av utredningen och att den inte bestridde sakförhållandena efter det att den delgavs meddelandet om invändningar, borde ha erhållit en nedsättning av böterna utanför tillämpningsområdet för 2002 års meddelande om samarbete.

178 Sökanden anser för det första att den omständigheten att den inte har bestritt de faktiska omständigheterna motiverar en nedsättning av böterna av tre skäl. Den innebär, för det aktuella företaget, för det första att det avstår från sin grundläggande rätt att inte vittna mot sig själv och att bestrida uttalandena från de andra företag som har begärt en mildare behandling. Den går vidare utöver den lagliga skyldigheten att samarbeta med kommissionen. Den underlättar slutligen väsentligt kommissionens arbete.

179 Sökanden har för det andra påpekat att nyttan av att ett berört företag inte bestrider de faktiska omständigheterna har erkänts i rättspraxis. Förstainstansrätten ansåg i sin dom av den 12 september 2007 i mål T-30/05, Prym och Prym Consumer mot kommissionen (ej publicerad i rättsfallssamlingen), punkt 251, att en nedsättning av böterna på grund av att de faktiska omständigheterna inte har bestritts och på grund av samarbetet var motiverad, om kommissionen på grundval av företagets uppträdande på ett enklare sätt kunde konstatera att en överträdelse ägt rum. Sökanden åberopade vid förhandlingen även domen i det ovan i punkt 65 nämnda målet Hoechst mot kommissionen (punkterna 95–97), och domen i de ovan i punkt 63 nämnda förenade målen Gütermann och Zwicky mot kommissionen (punkt 221). Betydelsen å andra sidan av att ett företag erkänner de faktiska omständigheterna framgår även underförstått av domen i de ovan i punkt 100 nämnda förenade målen Tokai Carbon m.fl. mot kommissionen (punkterna 112, 418 och 457).

180 Sökanden har för det tredje påpekat att värdet av att de faktiska omständigheterna inte har bestritts även har erkänts av kommissionen i dess tidigare beslutspraxis. Den inneboende nyttan av erkännandet av en överträdelse bekräftades genom antagandet av kommissionens tillkännagivande om förlikningsförfaranden i samband med beslut enligt artikel 7 och artikel 23 i förordning nr 1/2003 i kartellärenden (EUT C 167, 2008, s. 1, punkterna 32 och 33) (nedan kallat tillkännagivandet om förlikning). I detta föreskrivs en nedsättning med 10 procent av det bötesbelopp som kan åläggas företaget om detta erkänner sitt deltagande i en kartell. Det förfarande som följer av tillkännagivandet om förlikning ingår i kommissionens fortsatta beslutspraxis som består i att, i enlighet med punkt D.2 i kommissionens meddelande om befrielse från eller nedsättning av böter i kartellärenden (EGT C 207, 1996, s. 4) (nedan kallat 1996

års meddelande om samarbete), bevilja en nedsättning med 10 procent av bötesbeloppet om ett företag ”inte bestrider de faktiska omständigheter som kommissionen grundar sina anklagelser på”. Den omständigheten att det i 2002 års meddelande om samarbete, till skillnad från 1996 års meddelande om samarbete, inte föreskrivs eller utesluts att en nedsättning av böterna beviljas om ett företag inte bestrider de faktiska omständigheterna, kan för övrigt inte innebära att räckvidden av gemenskapsrättens allmänna principer, som exempelvis proportionalitetsprincipen och principen om god förvaltningssed, begränsas.

181 Sökanden har för det fjärde påpekat att enligt den tyska och den franska lagstiftningen samt Förenade kungarikets lagstiftning kan en nedsättning av böterna beviljas det företag som antingen inte bestrider de verkliga förhållandena eller erkänner dem.

182 Kommissionen har bestritt sökandens argument.

— Tribunalens bedömning

183 Vad för det första gäller sökandens anmärkning att kommissionen har åsidosatt principen om god förvaltningssed när den inte beviljade sökanden en nedsättning av böterna utanför tillämpningsområdet för 2002 års meddelande om samarbete, erinrar tribunalen om att den behöriga myndigheten, såsom det framgår av den rättspraxis som angetts i punkt 111 ovan, enligt principen om god förvaltningssed har skyldighet att omsorgsfullt och opartiskt undersöka alla relevanta omständigheter i det enskilda fallet.

184 Det framgår i förevarande fall av skäl 544 i det angripna beslutet att kommissionen ansåg att ”med hänsyn till alla de aktuella faktiska omständigheterna [kunde] ingen exceptionell omständighet i detta ärende motivera att [sökanden] beviljades en nedsättning för sitt effektiva samarbete utanför tillämpningsområdet för 2002 års meddelande om [samarbete]”. Kommissionen påpekade vidare i det ovannämnda skälet att ”till skillnad från [1996 års] meddelande [om samarbete] föreskrevs det i 2002 års meddelande om samarbete inte längre någon nedsättning av böterna på grund av [avsaknaden av] bestridande av de faktiska omständigheterna och kommissionen hade i detta ärende på intet sätt antytt att den kunde ha beviljat en nedsättning ’utanför’ [2002 års] meddelande [om samarbete]”.

185 Tribunalen konstaterar följaktligen att sökanden som inte anfört något argument eller bevis som styrker att kommissionen har underlåtit att omsorgsfullt och opartiskt undersöka det samarbete som sökanden tillhandahöll under det administrativa förfarandet inte har visat att kommissionen har åsidosatt principen om god förvaltningssed.

186 Denna anmärkning kan således inte godtas, eftersom den saknar stöd.

187 Vad för det andra gäller anmärkningen att kommissionen har åsidosatt proportionalitetsprincipen när den inte beviljade sökanden någon nedsättning av böterna på grund av att sökanden inte hade bestritt de faktiska omständigheterna och att den hade samarbetat med kommissionen under det administrativa förfarandet, ska det för det första erinras om att, såsom det framgår av den rättspraxis som angetts i punkt 63 ovan, proportionalitetsprincipen innebär att kommissionen ska fastställa böterna i proportion till de kriterier som har beaktats vid bedömningen av hur allvarlig överträdelsen är och att den då ska tillämpa dessa kriterier konsekvent och på ett sätt som är sakligt motiverat.

188 Det ska i förevarande fall påpekas att sökanden inte har styrkt att kommissionen överskred sitt utrymme för skönsmässig bedömning i fråga om vilka kriterier som skulle beaktas vid fastställandet av bötesbeloppet när den fann att det förhållandet att sökanden inte hade bestritt de faktiska omständigheterna samt samarbetat under det administrativa förfarandet inte gav sökanden rätt till en nedsättning av böterna.

189 För det första kan, såvida sökanden har gjort gällande att det framgår av kommissionens tidigare beslutspraxis att kommissionen beviljade nedsättningar av böter till företag som inte hade bestritt de faktiska omständigheterna och som hade samarbetat med kommissionen, detta argument inte godtas, då det är verkningslöst. Även om det är utrett att det i punkt D.2 i 1996 års meddelande om samarbete, som kommissionen tillämpade i sina tidigare beslut när den vidtog sanktionsåtgärder mot karteller och som sökanden har hänvisat till, föreskrevs att en nedsättning med 10–50 procent av bötesbeloppet skulle beviljas om ett företag efter att ha tagit emot ett meddelande om invändningar ”inte bestr[ed] de faktiska omständigheter som kommissionen grunda[de] sina anklagelser på”, konstaterar tribunalen att detta meddelande, som ersatts av 2002 års meddelande om samarbete, inte är tillämpligt på de faktiska omständigheterna i förevarande fall. Tvärtemot vad sökanden har påstått och som kommissionen har påpekat ansåg kommissionen, när den ersatte 1996 års meddelande om samarbete med 2002 års meddelande om samarbete, i vilket det inte föreskrivs någon nedsättning av böterna endast på grund av att de faktiska omständigheterna inte har bestritts, att det var otvetydigt att en nedsättning av böterna på grund härav inte kunde beviljas enligt 2002 års meddelande om samarbete eller enligt punkt 29 fjärde strecksatsen i riktlinjerna. Det är endast om ett företag antingen, såsom har redovisats i punkt 131 ovan, företer bevis med ett betydande mervärde, i den mening som avses i punkt 21 i detta meddelande, eller, såsom har konstaterats i punkt 170 ovan, lämnar upplysningar utan vilka kommissionen inte i sitt slutliga beslut helt eller delvis kunnat vidta sanktionsåtgärder mot den aktuella överträdelsen som kommissionen är skyldig att bevilja en nedsättning av böterna.

190 För det andra kan sökandens argument, enligt vilket det framgår av den rättspraxis som angetts i punkt 179 ovan att kommissionen är skyldig att bevilja en nedsättning

av böterna till ett företag som har gjort det möjligt att med mindre svårigheter konstatera en överträdelse, bland annat om detta företag uttryckligen förklarar att det inte bestrider de faktiska omständigheterna, inte godtas. Denna rättspraxis innebär inte ett ifrågasättande av konstaterandet i punkt 175 ovan att sökanden inte har styrkt att kommissionen, när sökanden inte har samarbetat, inte helt eller delvis kunde konstatera den aktuella överträdelsen. Sökandens argument, enligt vilka en nedsättning av böterna på grund av att de faktiska omständigheterna inte har bestritts vore berättigad eftersom sökanden har gått utöver sin lagliga skyldighet att samarbeta med kommissionen och väsentligt har underlättat kommissionens arbete, kan inte heller godtas, då de saknar grund. Såsom har påpekats i punkt 170 ovan är beviljandet av en nedsättning av böterna nämligen beroende av den objektiva nytta som kommissionen får av ett företags samarbete.

191 För det tredje är sökandens argument, att kommissionen i sitt tillkännagivande om förlikning uttryckligen har erkänt att ett företags samarbete ska belönas, verkningslöst och kan inte godtas. Såsom kommissionen med rätta har gjort gällande, utan att sökanden har bestritt det, är detta meddelande, som antogs nära en månad efter det att det angripna beslutet antogs, inte tillämpligt på de faktiska omständigheterna i förevarande fall. Det ska, å andra sidan och under alla omständigheter, påpekas att kommissionen enligt punkt 2 i detta meddelande har ”ett stort utrymme för skönsmässig bedömning när det gäller att avgöra om det i ett ärende kan vara lämpligt att undersöka om parterna har intresse av att inleda förlikningsdiskussioner” och det är först om de företag som deltar däri uppfyller villkoren i detta meddelande som de beviljas en nedsättning av böterna med 10 procent. Enligt detta meddelande ankommer det följaktligen endast på kommissionen, och inte på företagen, att med hänsyn till omständigheterna i varje enskilt fall besluta om användandet av detta förfarande gör det möjligt att göra det lättare att vidta sanktionsåtgärder mot den aktuella överträdelsen och i samband härmed bevilja en nedsättning av böterna med 10 procent till ett företag som uppfyller villkoren härför.

192 Sökandens argument att det förhållandet att de faktiska omständigheterna inte har bestritts enligt den nationella konkurrenslagstiftningen i flera medlemsländer i

Europeiska unionen ger rätt till en nedsättning av böterna är, för det fjärde, verkningslöst och kan inte godtas. Dessa regler, som inte är bindande för kommissionen, utgör nämligen inte den relevanta rättsliga ramen för att undersöka huruvida kommissionen åsidosatte proportionalitetsprincipen när den med beaktande av sökandens samarbete inte beviljade den någon nedsättning av böterna.

193 Mot bakgrund av det ovanstående konstaterar tribunalen att sökandens argument att kommissionen har åsidosatt proportionalitetsprincipen delvis är verkningslöst och delvis saknar grund. Talan kan följaktligen inte vinna bifall såvitt avser den fjärde grundens första del i sin helhet.

Den tredje delgrunden: Åsidosättande av proportionalitetsprincipen, principen om god förvaltningssed och likabehandlingsprincipen på grund av att Aragonesas och sökanden felaktigt behandlats på likvärdigt sätt

— Parternas argument

194 Sökanden har gjort gällande att kommissionen har åsidosatt proportionalitetsprincipen, likabehandlingsprincipen och principen om god förvaltningssed, eftersom ett företag som erkänner en överträdelse och som samarbetar med kommissionen ska behandlas olika i förhållande till det företag som bestrider denna överträdelse.

195 Sökanden har i detta avseende påpekat att den i likhet med Aragonesas inte har fått någon nedsättning av böterna, trots att Aragonesas bestred de faktiska omständigheterna när detta företag i sitt svar på meddelandet om invändningar angav att det inte

hade deltagit i de avtal som täckte hela den gemensamma marknaden, att de bevis som kommissionen företett var otillräckliga för att fastställa överträdelsen på grund av att de hade lämnats i samband med ansökningar enligt 2002 års meddelande om samarbete som andra företag ingett och att inget bevis styrkte att sökanden systematiskt hade samarbetat med de andra kartellmedlemmarna.

— Tribunalens bedömning

196 Vad för det första gäller sökandens anmärkningar att kommissionen åsidosatte principen om god förvaltningssed och proportionalitetsprincipen när den inte beviljade sökanden någon nedsättning av böterna, med beaktande av dess samarbete utanför tillämpningsområdet för 2002 års meddelande om samarbete, konstaterar tribunalen att sökanden i denna del av den fjärde grunden inte har anfört något argument till stöd för sina anmärkningar och att dessa sammanfaller med de anmärkningar som sökanden har åberopat i den första delen av denna grund. Av samma skäl som redovisats i punkterna 183–193 ovan kan dessa anmärkningar inte godtas, eftersom de saknar grund.

197 Vad för det andra gäller sökandens anmärkning att kommissionen har åsidosatt likabehandlingsprincipen, eftersom sökanden befinner sig i en situation som skiljer sig från situationen för Aragonesas som bestred de faktiska omständigheterna under det administrativa förfarandet, erinrar tribunalen om att denna princip, såsom framgår av den rättspraxis som angetts i punkt 108 ovan, kräver att lika situationer inte får behandlas olika och olika situationer inte får behandlas lika, såvida det inte finns sakliga skäl för en sådan behandling.

198 Även om det i förevarande fall är utrett att Aragonesas bestred de faktiska omständigheterna under det administrativa förfarandet (se skälen 341–346 i det angripna

beslutet), medan däremot sökanden inte har bestritt dem, utan i stället har samarbetat med kommissionen (se skäl 340 i det angripna beslutet), befinner sig dessa två företag icke desto mindre i jämförbara situationer, eftersom inget av dem uppfyller villkoren enligt 2002 års meddelande och punkt 29 fjärde strecksatsen i riktlinjerna, där det anges vad som kan motivera att de beviljas en nedsättning av böterna. Kommissionen gjorde således en riktig bedömning när den behandlade dessa två företag på samma sätt.

199 Sökandens anmärkning att kommissionen har åsidosatt likabehandlingsprincipen samt den fjärde grundens tredje del kan följaktligen inte godtas, eftersom de saknar grund. Talan kan således inte vinna bifall på den fjärde grunden i sin helhet.

200 Mot bakgrund av samtliga ovanstående överväganden finner tribunalen att det första yrkandet ska ogillas, eftersom det saknar grund.

B — *Yrkandena som framställts i andra hand och som syftar till en ändring av bötesbeloppet*

1. *Parternas argument*

201 Sökanden har med sitt andra yrkande samt i sina skrivelser yrkat att tribunalen ska ändra det bötesbelopp som sökanden ålagts. Sökanden önskar därvid särskilt att tribunalen för det första ska minska höjningen av böternas grundbelopp på grund av förekomsten av upprepade överträdelser med 90–50 procent och för det andra ska bevilja sökanden en nedsättning av böterna med 30–50 procent med hänsyn till dess nära samarbete under det administrativa förfarandet och på grund av att sökanden inte har bestritt de faktiska omständigheterna.

202 Kommissionen har bestritt sökandens yrkanden.

2. *Tribunalens bedömning*

203 Vad gäller unionsdomstolens prövning av de beslut som kommissionen antar på konkurrensområdet erinrar tribunalen om att utöver en prövning av huruvida de är rättsenliga, vilken enbart gör det möjligt att ogilla talan om ogiltigförklaring eller att ogiltigförklara den omtvistade rättsakten, innebär enligt rättspraxis tribunalens fulla prövningsrätt enligt artikel 31 i förordning nr 1/2003 med tillämpning av artikel 229 EG att den har befogenhet att ändra den omtvistade rättsakten, även om den inte ogiltigförklaras, för att exempelvis ändra det bötesbelopp som påförts med beaktande av samtliga faktiska omständigheter (se domstolens dom av den 3 september 2009 i mål C-534/07 P, Prym och Prym Consumer mot kommissionen, REG 2009, s. I-7415, punkt 86 och där angiven rättspraxis).

204 Vad för det första gäller yrkandet om ändring av höjningen med 90 procent av grundbeloppet för de böter som ålagts sökanden anser tribunalen att det med hänsyn särskilt till sökandens starka benägenhet att bortse från konkurrensreglerna inte finns anledning att inom ramen för tribunalens fulla prövningsrätt ändra denna procentsats.

205 Vad för det andra gäller yrkandet om ändring av det bötesbelopp som påförts sökanden, eftersom den inte har bestritt de faktiska omständigheterna och den har samarbetat under det administrativa förfarandet, anser tribunalen att det inte finns anledning att inom ramen för tribunalens fulla prövningsrätt bevilja sökanden en nedsättning av böterna, eftersom detta samarbete inte har gjort det möjligt för kommissionen att helt eller delvis vidta sanktionsåtgärder mot kartellen.

206 Följaktligen, och då det inte föreligger någon omständighet i förevarande fall som kan leda till en ändring av det bötesbelopp som ålagts sökanden, ska sökandens andra yrkande ogillas, eftersom det saknar grund.

207 Sökandens talan ska därför ogillas i sin helhet.

Rättegångskostnader

208 Enligt artikel 87.2 i rättegångsreglerna ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Kommissionen har yrkat att sökanden ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom sökanden har tappat målet ska kommissionens yrkande bifallas.

Mot denna bakgrund beslutar

TRIBUNALEN (andra avdelningen)

följande:

1) Talan ogillas.

2) Arkema France ska ersätta rättegångskostnaderna.

Pelikánová Jürimäe Soldevila Fragoso

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 17 maj 2011.

Underskrifter

Innehållsförteckning

Bakgrund till tvisten ..... II - 2299

Förfarandet och parternas yrkanden ..... II - 2308

Bedömning ..... II - 2310

A — Yrkandena i första hand om delvis ogiltigförklaring av det angripna beslutet .. II - 2310

1. Upptagande till sakprövning ..... II - 2310

a) Det första rättegångshindret: Sökandens första yrkande kan inte tas upp till sakprövning ..... II - 2311

b) Det andra rättegångshindret: Sökandens första grund kan inte tas upp till sakprövning ..... II - 2312

2. Prövning i sak ..... II - 2315

a) Den andra grunden: Felaktig rättstillämpning i samband med höjningen av grundbeloppet för de böter som sökanden har ålagts på grund av förekomsten av upprepade överträdelser ..... II - 2315

Den första delgrunden: Åsidosättande av rätten till försvar och proportionalitetsprincipen, med hänsyn till att peroxygenbeslutet beaktades i det angripna beslutet på grund av förekomsten av upprepade överträdelser ..... II - 2316

— Parternas argument ..... II - 2316

— Tribunalens bedömning ..... II - 2317

Den andra delgrunden: Åsidosättande av principen ne bis in idem och proportionalitetsprincipen, med hänsyn till att kommissionen på grund av förekomsten av upprepade överträdelser redan hade beaktat peroxygenbeslutet, polypropylenbeslutet och PVC-beslutet i fyra andra beslut i vilka sanktionsåtgärder vidtagits mot sökanden ..... II - 2323

— Parternas argument ..... II - 2323

— Tribunalens bedömning ..... II - 2325

Den tredje delgrunden: Åsidosättande av proportionalitetsprincipen, likabehandlingsprincipen och principen om god förvaltningssed, med hänsyn till den höjning med 90 procent av böternas grundbelopp som påförts sökanden på grund av förekomsten av upprepade överträdelser ..... II - 2328

— Parternas argument ..... II - 2328

— Tribunalens bedömning ..... II - 2329

b) Den tredje grunden: Underlåtenhet att bevilja sökanden en nedsättning av böterna enligt 2002 års meddelande om samarbete ..... II - 2336

Parternas argument ..... II - 2336

Tribunalens bedömning ..... II - 2340

c) Den fjärde grunden: Underlåtenhet att bevilja sökanden en nedsättning av böterna utanför tillämpningsområdet för 2002 års meddelande om samarbete ..... II - 2352

Den andra delgrunden: Kommissionen gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning och felaktig bedömning av de faktiska omständigheterna när den ansåg att sökandens samarbete inte motiverade en nedsättning av böterna på grund av förmildrande omständigheter enligt riktlinjerna ..... II - 2353

— Parternas argument ..... II - 2353

— Tribunalens bedömning ..... II - 2354

Den första delgrunden: Åsidosättande av principen om god förvaltningssed och proportionalitetsprincipen, med hänsyn till att sökanden inte har bestritt de faktiska omständigheterna samt samarbetat ..... II - 2357

— Parternas argument ..... II - 2357

— Tribunalens bedömning ..... II - 2359

Den tredje delgrunden: Åsidosättande av proportionalitetsprincipen, principen om god förvaltningssed och likabehandlingsprincipen på grund av att Aragonesas och sökanden felaktigt behandlats på likvärdigt sätt ..... II - 2363

— Parternas argument ..... II - 2363

— Tribunalens bedömning ..... II - 2364

B — Yrkandena som framställts i andra hand och som syftar till en ändring av bötesbeloppet ..... II - 2365

1. Parternas argument ..... II - 2365

2. Tribunalens bedömning ..... II - 2366

Rättegångskostnader ..... II - 2367